

Republika e Kosovës
Republika Kosova-Republic of Kosovo
Qeveria - Vlada - Government

ZYRA E KRYEMINISTRIT/ OFFICE OF THE PRIME MINISTER/ URED PREMIJERA
AGJENCIA PËR BARAZI GJINORE / AGENCIJA ZA RAVNOPRAVNOST POLOVA /
AGENCY OF GENDER EQUALITY

INFORMATIVNI BILTEN 2019

Republika e Kosovës
Republika Kosova-Republic of Kosovo
Qeveria - Vlada - Government

ZYRA E KRYEMINISTRIT/ OFFICE OF THE PRIME MINISTER/ URED PREMIJERA
AGJENCIA PËR BARAZI GJINORE / AGENCIJA ZA RAVNOPRAVNOST POLOVA/
AGENCY OF GENDER EQUALITY

INFORMATIVNI BILTEN 2019

Uređivanje:

Edi Gusia, Izvršna načelnica, Agencija za Rodnu Ravnopravnost Ured Premijera

Blerinda Idrizi, Team Lider Projekta Niras & CPM International Projekat Finansiran od SIDE

SADRŽAJ:**INICIJATIVE AGENCIJE ZA RODNU RAVNOPRAVNOST.....12**

<i>Predstavljeno metodološko uputstvo „Sprečavanje rodni stereotipa i promovisanje rodne ravnopravnosti u udžbenicima i školskim materijalima”</i>	12
<i>ARP je održala obuku sa Službenicima iz kancelarije za javno informisanje u institucijama RKS-a kao i sa kompanijama marketinga u privatnom sektoru.....</i>	14
<i>Agencija za ravnopravnost polova je održala orijentacionu sesiju za osoblje Univerziteta u Prištini..</i>	16
<i>ARP je organizovala radionicu za pripremanje godišnjeg plana o radu za Službenike/ce za rodnu ravnopravnost, na ministarskom i opštinskom nivou.....</i>	17
<i>Agencija za ravnopravnost polova je dočekala na sastanku predstavnike Delegacije iz Ukrajine</i>	20
o <i>Sastanak delegacije sa bivšom Komisijom za ljudska prava, rodnu ravnopravnost, nestala lica i peticije Skupštine Kosova.....</i>	21
o <i>Sastanak delegacije sa Komisijom za verifikaciju statusa preživelih seksualnog nasilja tokom rata.....</i>	22
o <i>Sastanak delegacije sa organizacijom Un Women.....</i>	22
o <i>Sastanak delegacije sa centrima Medica Kosova i Medica Gjakova, u Đakovici</i>	23
o <i>Sastanak delegacije sa ambasadam Engleske</i>	24
<i>ARP je održala zajedničke sastanke sa Agencijom za statistiku Kosova.....</i>	25
<i>ARP je održala obuku za procenu rodno uticaja.....</i>	25
<i>Nastavljena afirmativna mera besplatnog registrovanja imovine u ime oba supružnika.....</i>	27
<i>ARP dočekala delegaciju iz Saveta Republike Iraka</i>	28
<i>ARP primila na sastanku predstavnike Organizacije – Ženska prava</i>	29
<i>ARP primila na sastanku predstavnike Evropske Komisije na Kosovu kao i predstavnike iz Evropske Komisije u Strazburu.....</i>	29

AKTIVNOST U SPROVOĐENJU STRATEGIJE ZA ZAŠTITU OD NASILJA U PORODICI ..31

<i>ARP je nastavila obuke za sprovođenje Standardnih akcionih procedura</i>	31
<i>ARP je objavila izveštaj o proceni nivoa sprovođenja SAP.....</i>	32
<i>ARP je podržala inicijativu za izmenu i dopuni zakona o zaštiti od nasilja u porodici.....</i>	33
<i>ARP je održala obuku sa članovima Udruženja žena korektivne službe na Kosovu.....</i>	34
<i>ARP, u saradnji sa Un- Women, održala radionicu za Udruženje žena u KSK</i>	34

AKTIVNOSTI ZAGOVARANJA

<i>Obeležen 25. Novembar, Međunarodni dan borbe protiv nasilja nad ženama</i>	36
<i>Obeležen međunarodni dan žena, pozivajući više devojaka u nauci i tehnologiji.....</i>	36
<i>Video spotovi realizovani od strane Agencije za rodnu ravnopravnost</i>	44
<i>Podrška nevladinim organizacijama koje promovišu rodnu ravnopravnost</i>	48
<i>Saopštenje za medije</i>	49

SARADNJA SA DOMAĆIM I MEĐUNARODNIM INSTITUCIJAMA

<i>Predstavnici Agencije za rodnu ravnopravnost posetili Komandu za doktrinu i obuke u Uroševcu..</i>	51
<i>Predstavnici ARP-a su prisustvovali konferenciji na temu Ekonomsko jačanje žena, njihova uloga i uticaj u zajednici</i>	52
<i>Predstavnici ARP-a su prisustvovali konferenciji na temu „Proces priznavanja i verifikacije statusa lica silovanih tokom rata: Napredak i izazovi</i>	53
<i>Mreža žena u nauci i visoko obrazovanje u podršci ARP su održali jednodnevnu radionicu o planiranju aktivnosti za 2020. godinu.....</i>	53
<i>Održan okrugli sto diskusije – Rodno zastupanje na lokalnom nivou dve godine nakon lokalnih izbora.....</i>	54
<i>ARP je prisustvovala okruglom stolu na temu „Rodno integrisanje na lokalnom nivou“</i>	55
<i>Predstavnici ARP-a učestvovali na konferenciji „Vratimo snagu za veću rodnu ravnopravnost“ koja je održana u Briselu.....</i>	56
<i>Predstavnici ARP-a učestvovali na konferenciji o Indeksu rodne ravnopravnosti 2019, održane u Briselu</i>	57
<i>ARP učestvovala na međuvladinom regionalnom konsultativnom sastanku za razmatranje Pekinške platforme (B + 25) održane u Skopje</i>	58

Izvršna načelnica ARP-a, Edi Gusia, prisustvovala je Regionalnom Forumu za Stambolsku konvenciju, u Tirani58
ARP učestvovala na dvodnevnom forumu, gde je diskutovano o završetku izbora jednostranog rodnog pola, održanog u Stambolu.....59
ARP učestvovala na devetom sastanku, država članica pred-pristupanja, održanog u Turskoj ..60
Izvršna načelnica ARP-a, Edi Gusia, učestvovala na konferenciji na temu „Mi nismo ratno oružje“, održane u Luksemburgu.....61

AKTIVNOSTI SLUŽBENIKA ZA RODNU RAVNOPRAVNOST U MINISTARSTVIMA I OPŠTINAMA.....62

Republika e Kosovës
Republika Kosova-Republic of Kosovo
Qeveria - Vlada - Government

ZYRA E KRYEMINISTRIT/ OFFICE OF THE PRIME MINISTER / URED PREMIJERA
AGJENCIA PËR BARAZI GJINORE / AGENCIJA ZA RAVNOPRAVNOST POLOVA /
AGENCY FOR GENDER EQUALITY

Poštovani/e saradnici/e

Agencija za Rodnu Ravnopravnost -Kancelarija premijera sa velikim zadovoljstvom obelodanjuje pred vama Informativni bilten za 2019. godinu, gde predstavljamo inicijative sprovedene u sprovođenju Zakona o ravnopravnosti polova, kao i pravni okvir u celini koji garantuje ravnopravnost polova u Republici Kosovo. Ovaj bilten predstavlja aktivnosti APR-a, zajedničke inicijative sa polnim mehanizmima, drugim institucijama, civilnim društvom i našim međunarodnim partnerima.

U sprovođenju obaveze predviđene Zakonom o ravnopravnosti polova, u avgustu 2019. godine APR je predstavio na javnu raspravu konačni Nacrt Programa Kosova za rodnu ravnopravnost 2020-2024. Proces izrade PKRP-a je poseban model, gde je celokupan proces izrade ovog strateškog dokumenta vršen savremenom metodologijom koju je odobrio Upravi odbor, na osnovu sveobuhvatnog procesa kojem prethode sektorske i međusektorske analize. Za izradu ovog dokumenta organizovano je 11 dvodnevnih radionica sa radnim grupama, na kojima je učestvovalo oko 370 učesnika, blizu 40 institucija, nevladine organizacije, donatorske organizacije, lokalni i međunarodni partneri, učestvovali u radnim grupama i dali komentare na dokument predstavljen za javnu raspravu. Program ima tri stuba: Ekonomsko osnaživanje i socijalna zaštita b) Ljudski razvoj, uloge i polni odnosi, c) Ženska prava, pristup pravdi i bezbednosti. Program uključuje ciljeve održivog razvoja koji se odnose na pol i integrisano je 40 polnih pokazatelja SDG-a u ciljevima i aktivnostima predloženog programa.

Tokom 2019. godine APR je uspeo da uvede i upotrebi u javnoj upravi Kosova, javnim institucijama, sektoru obrazovanja i široj javnosti, priručnike, vodiče i profilisane instrumente, koji olakšavaju sprovođenje zakonskih okvira kao u slučaju Zakona o rodnoj ravnopravnosti pružanjem odgovarajuće stručnosti u praktičnoj primeni.

Tokom 2019. godine objavili smo metodološki vodič *„Sprečavanje polnih stereotipa i promocija polne ravnopravnosti u školskim udžbenicima i materijalima“* koji daje uputstva o tome kako integrisati polnu perspektivu u školskim udžbenicima i materijalima, kako bi se pripremili novi udžbenici koji pružaju polno uravnotežene modele, više prostora za žene autore, a pre svega vaspitavaju mlađe generacije progresivnim konceptima koji olakšavaju transformaciju društva u duhu ravnopravnog učešća od ranog doba.

Još jedan priručnik koji je predstavljen institucijama je *„Priručnik za sprovođenje procene polnog uticaja“* kao sprovodljivi instrument „Strategije bolje regulative“, koji će pomoći institucijama i društvu uopšte da procene polni uticaj u svim zakonodavnim inicijativama, ali i nove javne politike, o uticaju koji ti novi predlozi mogu imati na živote muškaraca i žena u socijalnom pogledu, pristupu resursima i mogućnostima uopšte. Naše institucionalne akcije kroz procenu polnog uticaja dokazuju nejednakosti kvalitativnim istraživanjem situacije i istovremeno otvaraju mogućnosti za preduzimanje adekvatnih mera u skladu sa potrebama žena i muškaraca u RKS. Tokom prvog šestomesečja 2019. godine održano je pet (5) dvodnevni obuka za članove 20 radnih grupa u ministarstvu angažovanih na izradi 20 koncept dokumenata gde je obučeno oko 130 učesnika i 6 orijentacionih sesija i 267 učesnika.

Nastavljeno je sa izgradnjom kapaciteta pružalaca usluga za slučajeve nasilja u porodici. Međunarodni stručnjaci su obučili službenike za javno informisanje u ministarstvu o adekvatnim tehnikama prezentacije u duhu zakona kako bi se garantovala polna ravnopravnost.

Agencija za polnu ravnopravnost uspeła je da predstavi RKS na međunarodnim događajima u oblasti polne ravnopravnosti uopšte i posebno polnih prava na sastancima: Međunarodni monetarni fond u „Joint Viena Institut - Polno budžetiranje, prakse“; *Seksualno nasilje u sukobu, pristup pravdi za preživjele i dovođenje odgovornih pred odgovornosti* - Wilton Park MB; *„Promocija i sprovođenje Istanbulske konvencije na zapadnom Balkanu i u Turskoj“* na poziv Populacionog fonda Ujedinjenih nacija (UNFPA); Na konferenciji koju je organizovalo Njeno Veličanstvo vojvotkinja Luksemburga Marija Tereza i u partnerstvu sa Fondacijom dr. Denis Mukwege *„Mi nismo ratno oružje“*.

APR je bio domaćin posete delegacije Ukrajine i Fondacije dr. Denis Mukwege, tokom njihovog trodnevnog boravka u RKS kako bi upoznali institucionalnu stručnost i saradnju sa civilnim društvom u bavljenju žrtvama seksualnog nasilja na Kosovu, gde VRK na globalnom nivou predstavlja jedinstveni model podrške preživjelim seksualnog nasilja.

Za adresiranje nepovoljnog ekonomskog položaja žena Kosova i nedostatka pristupa imovini, što ometa unapređenje njihovog ekonomskog položaja i vršenje ljudskog prava na pristup, posedovanje i uživanje privatne svojine, APR u saradnji sa Katastarskom agencijom je produžio afirmativnu meru za još godinu dana april 2019. - april 2020. godine, gde je tokom 2019. godine 2110 parova registrovalo imovinu u ime oba supružnika.

APR u postizanju svih ovih radnih ciljeva, imao je izvanrednu podršku Švedske agencije za međunarodni razvoj - Sida, i ovom prilikom zahvaljujemo švedskoj vladi na neštedljivoj pomoći putem direktnog granta APR-u!

Ova pomoć je bila pomoć koja je rad Agencije i polna pitanja u celini dovela u središte dijaloga i platforme razvojne pomoći i diplomatije između dve zemlje. Ovo je doprinos unapređenju polnih pitanja na Kosovu u potpunom odrazu sa misijom švedske vlade i Side koje smatraju da su polna pitanja neodvojiva od održivog napretka i mirovnog procesa, dajući na taj način novu dimenziju i šire disanje saradnji između dve zemlje, ali i kao model institucionalne podrške vlade Kosova polnim pitanjima. Doprinos ambasadorke - njene ekscelencije Karin Hernmarck Ahliny: bila je odrednica ovog dijaloga i proaktivan pristup koji bi želeli da vidimo u narednim godinama u saradnji i sa drugim donatorima za zajednički front u unapređenju polnih pitanja.

Ova podrška je takođe realizovana kroz projekat tehničke pomoći koju je realizovao Konzorcijum NIRAS - CPM International, projekat koji je vodila gđa. Blerinda Idrizi koja je svojom profesionalnom stručnošću i neumornom posvećenošću pomagala agenciji na putu zaključenja ciklusa aktivnosti koje donose novine ne samo na Kosovu već i u regionu u izradi, proceni i sprovođenju javnih politika i uvođenju polnih pitanja.

Zahvaljujemo gđi. Idrizi Idrizi na odličnom doprinosu, saradnji i mentorstvu ne samo osoblja APR-a i polnih mehanizama, već i relevantnih institucija koje su sarađivale sa APR-om.

Agencija ostaje posvećena radu na stvaranju društva u kojem žene i muškarci mogu da izraze i imaju koristi od svog intelektualnog i profesionalnog potencijala.

Zahvaljujemo se našim partnerima i saradnicima na odličnoj saradnji tokom 2019. godine.

Hvala,

Edi Gusia

Izvršna direktorka

Agencija za Rodnu Ravnopravnost

Kancelarija premijera

RODNO ODGOVORNO BUDŽETIRANJE - NEKOLIKO NAPOMENA KOJE TREBA ZAPAMTITI TOKOM PODUHVATA ZA NJEGOVO SPROVOĐENJE

Godine 1984. Australija je uvela prvu inicijativu za rodno budžetiranje. Australijsko iskustvo bilo je zapaženo jer je podiglo svest o budžetima kao instrumentima za promociju rodne ravnopravnosti i postavilo rodno odgovorne budžetske paradigme koje su kasnije sledile druge zemlje. Iako nepotpuna u svojim ranim danima, ova naučna paradigma objedinila je koncepte, prakse i teorije preuzete iz feminističkih, javnih politika i ekonomskih okvira. Jedan od značajnih postulata koji se pojavio u ranim danima prakse ROB-a bio je da državni budžeti nisu rodno neutralni. Oni različito utiču na žene i muškarce, što odražava neravnomernu raspodelu moći unutar društva kao ekonomske razlike, različite životne uslove i pripisane društvene uloge. Propusti australijske paradigme ROB-a nisu sprečili druge zemlje koje su pošle australijskim stopama da se poboljšaju, kontekstualizuju, modifikuju i predstave alate i sisteme, aktere i procese u početnoj paradigmi ROB-a. Svi ovi elementi doprineli su u poslednje tri decenije obogaćivanju rodno odgovorne budžetske paradigme. Oni su kreatorima politika, aktivistima za rodnu ravnopravnost i istraživačima pružili mogućnosti da prodube svoje razumevanje složenosti koja se tiče primene ROB-a. Dalje, kroz praksu ROB-a, praktičari i teoretičari ROB-a mogli su usavršiti ROB alate, proširiti njegovu primenu u domenima koji ranije nisu bili razmatrani i testirati svoje ideje kroz širok spektar inicijativa.

Do danas su mnoge zemlje širom sveta prihvatile inicijativu ROB. Neki od njih uspeli su uspostaviti ROB kao centralnu platformu njihove nacionalne raspodele resursa i proširiti model na javni i privatni sektor; drugi su učinili isto, ali na regionalnom i pokrajinskom nivou. U međuvremenu, nekoliko drugih zemalja eksperimentišu sa ROB-om u potrazi za onim što najbolje odgovara kontekstu i okolnostima njihove zemlje, sa krajnjim ciljem izgradnje njihovog modela. Druge zemlje još uvek uživaju u ideji i traže sigurne ulazne tačke. Napredak u primeni ROB-a je i ostaje neujednačen ne samo na globalnom nivou već i unutar neke države. Zastoji, kašnjenja i asimetrični razvoj i napredak u sprovođenju ROB-a redovno se pojavljuju na površini i čini se da su za sada svakodnevne pojave.

ni ROB-a, nekoliko pouka izvučenih iz napora drugih zemalja i osnovnih načela ROB-a u njegovoj primeni poslužiće kao „napomene koje treba zapamtiti“ za potrebe ovog složenog procesa. Iako su liste takvih „napomena koje treba zapamtiti“ relativno dugačke, nekoliko njih je izabrano da budu dalje elaborisane u nastavku, uglavnom zato što imaju kontekstualnu i pravovremenu važnost za trenutni napredak ROB-a na Kosovu. Prvo i najvažnije, rodno odgovorno budžetiranje trebalo bi da zadrži svoj radikalni sadržaj kao *transformativna strategija* ka emancipatorskoj rodnoj ravnopravnosti i ostvarivanju ženskih prava. ROB ne može biti puko sredstvo alokacije resursa „za rešavanje nekih ženskih problema“. Ipak, istovremeno bi se trebalo pozabaviti društvenim normama i vrednostima koje proizvode asimetrične odnose moći između muškaraca i žena. Oni bi istovremeno trebali osigurati da se prava postupno ispunjavaju, a da manjem broju građana nedostaje pristup i ostvarivanje prava.

Drugo po ovom i podjednako važnom pitanju je postojanje *političke volje* da se podrži primena ROB-a. Da bi u potpunosti podržala primenu ROB-a, *politička volja* će podržati punopravnu i sistematsku politiku rodne ravnopravnosti sadržanu u Ustavu Kosova, kosovskom Zakonu o rodnoj ravnopravnosti i drugim političkim okvirima. Neometana politička volja za sprovođenjem rodne ravnopravnosti eliminiše fragmentaciju primene agende rodne ravnopravnosti i doprinosi ispunjavanju odgovornosti nosioca dužnosti. Pravo političko rukovodstvo je, u mnogim slučajevima,

ubrzalo primenu ROB-a u raznim zemljama i poboljšalo kvalitet i sistematsku primenu ROB-a, sa opipljivim pozitivnim rezultatima za svoje građane.

Javna politika koja se uspešno sprovodi zahteva njenu operacionalizaciju. To je proces koji traži „*institucionalizaciju*“ samog sistema. Rodno odgovorno budžetiranje, kao samo po sebi pristup politici, uključuje institucionalizaciju kroz tri bitna elementa: *strategiju, strukturu i kulturu*. Strateški element prisiljava na analizu i reviziju ciljeva, procedura, alata, analizu informacionih sistema, podataka, evidencije i tehnika korišćenih za generisanje informacija. Trenutno Kosovo ima nekoliko čvrstih okvira rodne politike, pravnih i razvojnih, ali nisu sve državne institucije postigle potpunu institucionalizaciju istih u pripadajućim institucionalno odgovornim oblastima. Dalje, pravni okvir ROB-a koji će olakšati primenu ROB-a je neophodan. Međutim, predloženi model trebao bi odražavati kontekst Kosova, drugim rečima, njegovu nacionalnu težnju i njegov napredni pravni i institucionalni okvir, te se ne bi trebao suzdržavati od neophodnih izmena postojećih političkih okvira koji mogu ometati primenu ROB-a.

U poslednje dve godine uspostavljeni su novi alati i instrumenti i postupci, poput rodne analize i procene rodnog uticaja. Ipak, njihova pravilna primena i ubiranje koristi od njihove primene imaju dug put. Razvoj ljudskih kapaciteta presudan je za njihov učinak i primenu. Kombinacija dalje eksterne ekspertize i formalne edukacije civilnih službenika potrebna je kako bi se postigla i kvalitetna primena takvih instrumenata i posledično poboljšala rodna ravnopravnost i kvalitet ROB-a u kreiranim politikama. Jednako presudno za uspešnu primenu ovih instrumenata ostaje strogo poštovanje zakonskih zahteva koji zahtevaju primenu rodne analize i procene rodnog uticaja svakog okvirnog dokumenta politike. Nedostatak ili loša usklađenost sa tim zahtevima i pravilna primena rodne analize i instrumenata uticaja u kreiranju politika, kako je pokazalo iskustvo, ozbiljno utiče na adekvatnu raspodelu budžeta za muškarce i žene i na postizanje transformacije društva.

Iako je Kosovo uložilo napore na poboljšanju podataka razvrstanih po polu, ima mnogo toga da se uradi. Organizacije civilnog društva i donatori doprineli su poboljšanju kvaliteta rodnih podataka kroz poboljšanje informacionih sistema i metodologija prikupljanja podataka. Ipak, to je nedovoljno da bi se na adekvatan način omogućila punopravna i sveobuhvatna primena ROB-a. Mnoge centralne izvršne institucije, opštine, sudstvo i vladavina prava, kao i nedostatak rodno razvrstanih podataka ili podataka nemaju potrebnu metodološku koherentnost. Bez uspostavljenih sistema koji prikupljaju i proizvode pouzdane, standardizovane, administrativne podatke razvrstane po polu, svi naponi na uspostavljanju i primeni ROB pristupa su uzaludni. Nedostatak ulaganja u konsolidaciju administrativnih podataka razvrstanih po polu utiče na kvalitet ukupnih nacionalnih politika i unapređenje kosovske agende za rodnu ravnopravnost i dovodi u pitanje opravdanost reforme javne uprave na Kosovu. Ako reforma javne uprave ne proizvede bolje sisteme i procese politika, a nakon toga i bolje politike, kojoj svrsi služi milionska reforma javne uprave?! Kako objašnjava svoju rodnu perspektivu?!

Konačno, kao podrška argumentu institucionalizacije ROB-a, *struktura i elementi kulture* igraju glavnu ulogu. Kosovo već ima uspostavljeno mnogo rodnih mehanizama i sistema. Međutim, primena ROB-a uključivaće sve organizacione strukture javne uprave i državnih institucija. Nove uloge i odgovornosti biće dodeljene postojećim strukturama, a mogu se pojaviti i nove organizacione strukture. Ove strukturne promene i celokupan proces primene ROB-a zahtevaće izdržljivo i znalačko liderstvo za vođenje složenog procesa. Iskustvo ROB-a iz drugih zemalja pokazuje da je liderstvo najbolje osigurati kada rodna mehanizacija i mehanizmi finansiranja (tj. ARR i Ministarstvo finansija) sede na mestu vozača. Ovi vodeći pokretači, svaki sa pripadajućom stručnošću, pružaju potrebne smernice javnoj upravi i državnim telima za primenu integrisanog ROB-a u okviru njihovih zadatih uloga. U početnoj fazi planiranja primene ROB-a, ovo će zahtevati razumevanje rodnih praznina i kako različite mere utiču na rodnu ravnopravnost. Zahtevaće detaljno poznavanje osnovnih struktura i mehanizama, temeljno poznavanje praksi upravljanja javnim finansijama u zemlji i identifikovanje specifičnih reformi kako bi se razumele reakcije koje se mogu očekivati od različitih aktera.

Mnogo toga bi se trebalo promeniti u okviru institucionalne kulture. Među institucijama i akterima će se pojaviti novi oblici komunikacije i koordinacije kako bi se redefinisala postojeća arhitektura moći i odlučivanja. Takve promene treba pozdraviti i doprineti ublažavanju potencijalnih sukoba koji mogu nastati tokom primene ROB-a. Institucionalne i organizacione promene i ponovno određivanje dimenzija moći nikada se ne odvijaju bez sukoba. Sporove je najbolje izbegavati ili minimizirati u ovom procesu kroz otvorenost, stalnu komunikaciju i koordinaciju, poverenje među akterima i uzimanje u obzir njihovih područja vlasti i odgovornosti i odgovornost zasnovanu na učinku. Podela zadataka između različitih aktera i njihovo značajno učestvovanje će biti prevla-

davajuće odlike procesa ROB-a. Ipak, oni će doneti opipljive rezultate samo ako se uzmu u obzir stručnost i odgovornosti svakog aktera. Oni će bolje razumeti izazove sa kojima se suočava svaki akter i izgraditi solidarnost i produbiti saradnju među svim akterima, dva elementa koja su preko potrebna u ovom izazovnom procesu.

Rodno odgovorno budžetiranje je dug proces koji zahteva svakodnevnu posvećenost svih. Pristupi specifični za zemlju najbolji su način za dalji razvoj ROB-a - ne postoji jedinstveni pristup. Zemlje se suočavaju sa različitim problemima, koji delom proizlaze iz različitih sistema i institucija za upravljanje javnim finansijama, što zahteva različite pristupe ROB-u. Učenje iz drugih zemalja je neophodno, ali lekcije se moraju prevesti i prilagoditi domaćem kontekstu. Proces takođe zahteva razvoj stručnosti, usavršavanje veština i preraspodelu uloga svih uključenih strana: parlamenta, vlada, javne uprave, rodnih mehanizama, akademske zajednice, organizacija civilnog društva i donatora. Najbolje promene i napredak postižu se i održavaju iznutra. Sve u svemu, oni će maksimizirati procese i instrumente uvođenja načela rodne ravnopravnosti i upravljanja javnim finansijama koji već postoje u kosovskoj javnoj upravi. Njihovo poboljšanje i uvođenje novih odgovaraće cilju povećanja ljudskih i institucionalnih kapaciteta i unapređenja sprovođenja ROB-a. Najbolje bi bilo izbegavati beskonačno uvođenje novih instrumenata ROB-a i loše dizajnirane aktivnosti izgradnje kapaciteta ROB-a koje se odvijaju u odsustvu koordinacije sa onima koji vode proces. Oni doprinose povećanju umora u pogledu uvođenja rodno jednakih uslova, minimiziraju saradnju među ključnim akterima i umanjuju profesionalni kredibilitet za šampione i pristalice ROB-a, sve bitne osnove koje treba održavati tokom ovog procesa.

Uvođenje i sveobuhvatna primena rodno odgovornog budžetiranja predstavljaju i izazove i mogućnosti u ukupnom unapređenju agende rodne ravnopravnosti. Prihvatiće se inovacije, neprekidni razvoj višedimenzionalne stručnosti doživljavaće kao stalnog pratioca svih, neuspesi i uspeh će se jednako slaviti, negovaće se poštena i sveobuhvatna saradnja, konsenzus i zajednički ciljevi svih aktera. Dobre politike koje pružaju sve mogu se realizovati samo neustrašivim i sveobuhvatnim akcijama, poštovanjem i odgovornošću za različitost, progresivnim znanjem kao alatom za poboljšanje humanih uslova i održavanje humanosti u nesigurnim uslovima.

Blerinda Idrizi, Team Lider Projekta Niras & CPM International Projekat Finansiran od SIDE

INICIJATIVE AGENCIJE ZA RODNU RAVNOPRAVNOST

Predstavljeno metodološko uputstvo „Sprečavanje rodni stereotipova i promovisanje rodne ravnopravnosti u školskim udžbenicima i materijalima“

Agencija za ravnopravnost polova, u saradnji sa Ministarstvom obrazovanja, nauke i tehnologije, predstavile su metodološko uputstvo „Sprečavanje rodni stereotipova i promovisanje rodne ravnopravnosti u školskim udžbenicima i materijalima“.

Ovaj vodič je u direktnom primenjivanju zahteva Zakona o ravnopravnosti polova br. 05/L-020, odnosno člana 2. koji zahteva izradu školskih udžbenika i njihovo razmatranje sa rodne perspektive, kao i eliminisanje rodni stereotipova u školskim udžbenicima i materijalima. Istovremeno, izrađeni dokument je konkretno sprovođenje Zakona o izdavanju školskih udžbenika u standarda za školske udžbenike u Republici Kosovo, konkretnije u direktnom sprovođenju 11. Standarda o integrisanju rodne ravnopravnosti u školskim udžbenicima i materijalima i politike Ministarstva obrazovanja, nauke i tehnologije „Okvir nastavnog kurikuluma za preduniverzitetsko obrazovanje na Kosovu“.

Sastanak je otvoren od strane Izvršne direktorke ARP-a, gđe. Edi Gusia, koja se između ostalog zahvalila Radnoj grupi i Projektu na obavljanom radu u izradi ovog vodiča koji je neophodan za sprovođenje rodne perspektive u školskim udžbenicima i materijalima, kao doprinos za snažne društvene transformacije i izmenu unapređenja socio-kulturnih normi koja eliminišu društvene nejednakosti i obezbeđuju održivi napredak.

U nastavku je reč preuzeo Politički savetnik u kabinetu ministra MONT-a, g. Fatmir Bytyqi, koji je govorio o značaju koji ima obuhvatanje rodne ravnopravnosti za razvoj jednog društva i naglasio je da će se „predmetni dokument od naredne godine primenjivati i da će svaki školski udžbenik koji će se izraditi imati za osnovu ovaj priručnik tako da se tokom izrade udžbenika eliminišu rodni stereotipi“.

Dok je rukovodilac Projekta upravljano od strane NIRAS & CPM International i finansiranog od strane Sida, gđa. Blerinda Idrizi je predstavila sadržaj, ciljeve i glavne korisnike metodološkog vodiča.

Ona je naglasila da iako metodološki vodič ima za cilj da bude praktično sredstvo, sa jednom grupom sistematskih radnji, da bi se pomoglo recenzentima školskih udžbenika tokom procene nacrtu školskih udžbenika predviđenih od strane raznih autora pre njihovog objavljivanja, on će istovremeno poslužiti autorima udžbenika, nastavnicima u nastavi, kreatorima politika i sprovodiocima u sektoru obrazovanja. Zatim i roditeljima, kao i civilnom društvu u nadgledanju rodni stereotipova u školskim udžbenicima.

Vodič je koncentrisan na tri glavna poglavlja, gde u prvom delu pruža sveobuhvatan pregled, o značaju školskih udžbenika kao sredstvo za socijalne promene i rodnu ravnopravnost. Zatim, pruža sveobuhvatan pregled koncepta rodne ravnopravnosti i ljudskih prava kao i njihovog značaja u opštem obrazovanju za sve sadržaje i za potrebe kvalitetnog obrazovanja kojeg želi da postigne reforma u obrazovanju.

Drugi deo pruža pregled osnovnih rodnih koncepta i njihovog značaja u procesu izrade školskih udžbenika, pregled nad metodologijom koja je korišćena za izradu ovog metodološkog uputstva i opisuje glavne principe kako da se postigne rodna egalitarna zastupljenost u školskim udžbenicima.

Na kraju, treći deo pruža sredstva za procenjivanje rodne zastupljenosti u školskim udžbenicima tokom procesa razmatranja, izveštavanja i konačne procene valjanosti i kvaliteta školskog udžbenika.

Na aktivnostima su učestvovali zaposleni službenici MONT-a, ARP-a, KRR-a, iz resornih ministarstava i opština, ali i članovi i predstavnici civilnog društva na Kosovu.

Prisutni su procenili prednosti dokumenta i sugerisali su što ranije postavljanje u sprovođenje vodiča kako bi se što pre pomoglo recenzentima koji su uključeni u razmatranje nacrtu školskih udžbenika.

Izrada priručnika je podržana od strane projekta za „Jačanje agencije za rodnu ravnopravnost i institucionalnih mehanizama za rodnu ravnopravnost“ koji je finansiran od strane Sida, i realizovan putem projekta – konzorcijum NIRAS- CPM Internacional.

ARP je održala obuku sa službenicima iz kancelarija za javno informisanje u institucijama RKS-a kao i sa marketinškim kompanijama u privatnom sektoru

Agencija za ravnopravnost polova je održala dvodnevnu obuku sa službenicima iz Kancelarija javnog informisanja u svim Ministarstvima RKS-a, kao i sa marketinškim kompanijama, konkretnije kompanijama koja se bave reklamama, video spotovima u privatnom sektoru.

Obuka je bila fokusirana na tehnike prezentacije u duhu zakonodavstva koji garantuje rodnu ravnopravnost, povećanje znanja o izveštavanju i medijsko izveštavanje u pravom i netaknutom obliku od rodni stereotipa. Artikulacija relevantnih poruka u duhu ovog zakonodavstva i promovisanja jednakih mogućnosti za devojčice i dečake, žene i muškarce na Kosovu.

Obuka je održana od strane međunarodnog eksperte oblasti medija i rodne ravnopravnosti Dr. Massimiliano Fusari, putem projekta finansiranog od strane Sida za ARP i realizovan putem konzorcijuma NIRAS-CPM International.

Agencija za ravnopravnost polova je održala orijentacionu sesiju za osoblje Univerziteta u Prištini

Agencija za ravnopravnost polova je održala orijentacionu sesiju za osoblje Univerziteta u Prištini, i studente Ekonomskog Fakulteta o obuhvatanju rodne perspektive u procesima podučavanja i učenja u oblasti ekonomije.

Sastanku su prisustvovali Izvršna šefica ARP-a, Edi Gusia, Dekan ekonomskog fakulteta, But Dedaj, Blerinda Idrizi - Rukovodilac projekta NIRAS/CPM International, projekat finansiran od strane SIDA, kao i konsultant Gisela Carrasco-Miró, koja je održala prezentaciju o Integrisanju rodne perspektive u Ekonomskim studijama u visokom obrazovanju.

Ova orijentaciona sesija je proistekla sa sporazuma o saradnji koji je potpisan od strane ARP-a i UP-a. Takođe, pregledan je novi kurikulum u Ekonomskom fakultetu i određen je novi predmet „Rodna ekonomija“, kao i nabavljeno je 5 naslova knjiga kojih će koristiti kao literaturu profesori i studenti.

Proces uspostavljanja sporazuma o saradnji, osiguranja bibliotekskog fonda, prevoda jednog univerzitetskog udžbenika, i orijentacije međunarodne ekspertize za uspostavljanje predmeta je finansiran od strane Švedske ambasade kroz direktnu finansijsku pomoć za agenciju, sproveden putem podrške projekta Niras-CPM – International.

Naslovi knjiga su: Joyce Jacobsen, 2007, *The Economics of Gender* 3rd Edition, Wiley-Blackwell,

Deborah M. Figart, Tonia L. Warnecke, D. M. Figart (Editor), T. L. Warnecke (Editor), 2015, *Handbook of Research on Gender and Economic Life*, Edward Elgar Publishing Ltd,

Mukesh Eswaran, 2014, *Why Gender Matters in Economics*, Princeton University Press,

Lourdes Beneria, Günseli Berik, and Maria Floro, 2015, *Gender, Development and Globalization: Economics as if All People Mattered*, 2nd edition, Routledge

Martha Gutierrez, 2003, *Macro-Economics: Making Gender Matter; Concepts, Policies, and Institutional Change in Developing Countries*, New York, Zed Books.

ARP je održala radionicu za pripremanje godišnjeg plana o radu za Službenike/ce za rodnu ravnopravnost na ministarskom i opštinskom nivou

KRR ministarski nivo

KRR opštinski nivo

Agencija za ravnopravnost polova je organizovala radionicu za pripremanje integrisanog godišnjeg plana o radu za Službenike/ce za rodnu ravnopravnost na ministarskom i opštinskom nivou, održanom u Tirani, Albanija.

Radionica je finansirana od strane ARP-a i održana je u okviru sprovođenja plana rada, Projekat „Jačanje agencije za rodnu ravnopravnost i institucionalnih mehanizama za rodnu ravnopravnost na Kosovu“, projekat finansiran od strane Vlade Švedske – Sida, koji se upravlja od strane Konzorcijuma Niras & CPM International.

Cilj projekta je jačanje institucionalnih kapaciteta ARP-a i nacionalnih mehanizama rodne ravnopravnosti za ispunjavanje njihovog mandata na efikasan i efektivan način za integrisanje agende rodne ravnopravnosti u svim okvirima politika i sistema na Kosovu.

Stoga, obuka je razradila i sprovođenje Vodiča o integrisanom sistemu godišnjeg planiranja za rodne mehanizme na Kosovu.

Inače, Vodič predstavlja sveobuhvatan pregled odgovornosti i uloga pozicioniranja Službenika za rodnu ravnopravnost, kao i menadžere i druge službenike koji su deo institucija za rodnu ravnopravnost i druge centralne subjekte finansirane od strane javnosti.

Poseban fokus se posvećuje među institucionalnoj saradnji i koordinaciji, kao sredstvo za postizanje efektivne raspodele obaveza i odgovornosti.

Radionica za službenike za rodnu ravnopravnost na ministarskom nivou je održana dana 28-29. oktobar, dok je sa opštinskim nivoom održana 30-31. oktobra 2019. godine.

Sa ministarskog nivoa je učestvovalo 17 službenika, sve žene, dok je sa opštinskog nivoa učestvovalo ukupno 24 učesnika, od kojih su 21 bile žene i 3 muškaraca.

Agencija za ravnopravnost polova je dočekala na sastanku delegacije iz Ukrajine

Agencija za ravnopravnost polova je dana 21. oktobar 2019. godine dočekala na sastanku delegaciju iz Ukrajine, koja je boravila u jednonedeljnoj poseti na Kosovu.

Delegaciju iz Ukrajina je od strane Izvršne šefice ARP-a, Edi Gusia, i Rukovodioca zakonodavstva, Leonora Selmani, u vezi sa iskustvom i modelom Kosova u službi ratnih žrtava borbe protiv seksualnog nasilja.

Cilj ove studijske posete Delegacije iz Ukrajine, podržane od strane Dr. Denis Mukwege, je da se od strane institucija i aktera sa Kosova, vladinih i nevladinih, sazna o njihovom dosadašnjem iskustvu, izazovima i lekcijama stečenim od tretiranja žrtava seksualnog nasilja tokom rata.

Kosovo je jedina zemlja na svetu koja trenutno sprovodi model šeme odštete za žrtve seksualnog nasilja tokom rata.

Fondacija Dr. Denis Mukwege je međunarodna organizacija za ljudska prava, uspostavljena sa ciljem dovođenja kraju upotrebe seksualnog nasilja u sukobima.

Zajedno sa njenim posebnim savetnikom, ginekologom Kongolez i aktivistom za ženska prava Dr. Denis Mukwege, fondacija takođe podržava projekte za pomaganje preživelim širom sveta. Na globalnom nivou, Fondacija Mukwege, putem njegovih kancelarija u Hagu i Ženevi, radi sa međunarodnim vladama i organizacijama na sprovođenju normi i pravila koja zabranjuju seksualno nasilje. Fondacija Mukwege je sekretarijat za SEMA, Globalna mreža žrtava i preživelih sa ciljem dovođenja kraju seksualnog nasilja tokom rata.

Dok je uveče, u čast delegacije iz Ukrajine, organizovan je doček od strane ARP-a, gde su prisustvovali predstavnici Diplomatskog hora na Kosovu, domaći i međunarodni partneri.

ARP je tokom boravka delegacije na Kosovu koordinirala sve sastanke radi upoznavanja sa radom državnih institucija Kosova, organizacija civilnog društva i međunarodne zajednice u podršci žrtava seksualnog rata na Kosovu.

Poseta delegacije aktivistkinja iz Ukrajine, predstavnika civilnog društva i Mekwege Foundation, realizovana je putem podrške Švedske ambasade- Sida i projekta tehničke pomoći za ARP- NIRAS-CPM International.

Govor ambasadorke Švedske na Kosovu, Karin Hernmarck Ahliny, pri dočeku delegacije iz Ukrajine

Sastanak delegacije sa bivšom komisijom za ljudska prava, rodnu ravnopravnost, nestala lica i peticije Skupštine Kosovo

Agencija za ravnopravnost polova je nastavila sa održavanjem sastanka sa predstavnicima delegacije iz Ukrajine i sa bivšom komisijom za ljudska prava, rodnu ravnopravnost, nestala lica i peticije Skupštine Kosovo.

Gosti su imali priliku da se bliže upoznaju sa radom i podrškom koju je komisija pružala za kategoriju žrtava seksualnog nasilja tokom rata na Kosovu.

Sastanak delegacije sa Komisijom za verifikaciju statusa preživelih od seksualnog nasilja tokom rata

Delegacija iz Ukrajine je održala sastanke sa Komisijom za verifikaciju statusa preživelih od seksualnog nasilja tokom rata, kako bi se upoznala sa iskustvom i modelom Kosova u tretiranju žrtava seksualnog nasilja tokom rata.

Vladina komisija za priznavanje i verifikaciju statusa lica silovanih lica tokom oslobodilačkog rata na Kosovu obavestila je prisutne o procesu uopšteno, postignutom napretku u tretiranju ove kategorije, kao i o izazovima koje koji očekuju ovaj proces.

Sastanak delegacije sa organizacijom Un Women

Na sastanku ih je primila Vlora Nushi, Direktorica Un Women-a gde su razmenjena iskustva u vezi sa radom i podrškom koja se pruža za preživle od seksualnog nasilja tokom rata i adresiranja u institucijama.

Sastanak delegacije sa centrima Medica Kosova i Medica Gjakova, u Đakovici

Sastanci su nastavljani i u centrima Medica Kosova i Medica Gjakova, u Đakovici. Delegacija je bila u prilici da se upozna izbliza sa radom i podrškom koju ove dve organizacije pružaju za preživjele od seksualnog nasilja tokom rata.

Predstavnice dveju organizacija, gđa Veprore Shehu i gđa Mirlinda Sada, ispričale su proces tretiranja preživjelih od seksualnog nasilja, aktivnost koji realizuju godinama, fokusirajući se na važnu ulogu koju igra ekonomsko osnaživanje kroz razne programe, kao što su putevi za prevazilaženje stigme i društveno ekonomsku rehabilitaciju.

Sastanak delegacije sa ambasadom Engleske

Agencija za ravnopravnost polova je održala sastanak sa predstavnicima ambasade Velike Britanije, kao i sa delegacijom iz Ukrajine, koji su tokom ovog dana i završili jednonedeljnu posetu na Kosovu.

ARP održala zajedničke sastanke sa Agencijom za statistiku Kosova

Agencija za ravnopravnost polova održala je dva sastanka sa predstavnicima Agencije za statistiku Kosova (ASK), počevši od izračuna Indeksa polne ravnopravnosti na Kosovu.

Ova inicijativa predstavlja nastavak međuinstitucionalne saradnje ARP-a i ASK-a, koja je započeta u januaru ove godine i nastavljena sastancima koji su održani u vezi sa dostavljanjem podataka i razmenom informacija o napretku rada generalno u smislu realizacije parcijalnog Indeksa rodne ravnopravnosti.

Sastanci su finansirani od Švedske SIDA projekta za jačanje institucionalnih mehanizama za rodnu ravnopravnost.

ARP je nastavila sa obukama za procenu rodno uticaja

Tokom 2019. godine, Agencija za ravnopravnost polova organizovala je ukupno pet (5) obuka vezanih za procenu rodno uticaja sa fokus grupama, u koje su uključeni i zaposleni u ministarstvima, koji direktno rade na izradi konceptualnih dokumenata.

Tokom obuka diskutovane su teme vezane za rodnu analizu, opis PRU ciljeva, upotreba analiza urađenih za rodnu važnost, definisanje opcija, osetljiva rodna analiza i vrednovanje rodno uticaja. Zatim identifikujte i procenite budući uticaj (ekonomski, socijalni, ekološki, međusektorski i budžetski uticaj).

U obuci su učestvovali ukupno 94 osoba, 62 žene i 32 muškarca.

Tokom obuka razgovarano je i pregledano 14 konceptualnih dokumenata.

- Koncept dokument za javne nabavke;
- Koncept dokument za registraciju stanovništva;
- Koncept dokument o pravima i ovlašćenjima i odgovornostima zdravstvenih radnika;
- Koncept dokument za Agenciju za civilnu registraciju;
- Koncept dokument iz oblasti plemenitih metala;
- Koncept dokument za stratešku procenu životne sredine;
- Koncept dokument za regulaciju oblasti otpada;
- Koncept dokument za Nacionalni park Proklete planine;
- Koncept dokument zaraznih bolesti, Ministarstvo zdravlja;
- Koncept dokument za sistematizaciju stranih radnika zaposlenih u RKS;
- Koncept dokument za šemu socijalne pomoći na Kosovu od strane Ministarstva rada i socijalne zaštite;
- Koncept dokument za unapređenje zakonodavstva o bezbednosti i zdravlju na radu Ministarstva rada i socijalne zaštite;
- Koncept dokument za autorska prava i srodna prava, kao i
- Koncept dokument za muzeje Ministarstva kulture, omladine i sporta.

Obuke su vodile međunarodni ekspert Anamaria Golemac Povell, Irena Rozajac i Blerinda Idrizi, vođa projekta, Međunarodni konzorcijum NIRAS-CPM.

Obuke su sprovedene uz finansijsku podršku SIDA.

Afirmativna mera se nastavlja za besplatnu registraciju imovine na ime oba supružnika

Republika e Kosovës
 Republika Kosova - Republic of Kosovo
 Qeveria - Vlada - Government

ZYRA E KRYEMINISTRIT / OFFICE OF THE PRIME MINISTER / URED PREMIJERA
 AGJENCIA PËR BARAZI GJINORE / AGENCIJA ZA RAVNOPRAVNOST POLOVA / AGENCY OF GENDER EQUALITY

AGJENCIA KADASTRALE E KOSOVËS
 KADASTARSKA AGENCIJA KOSOVA
 KOSOVO CADASTRAL AGENCY

Të nderuar Qytetarë dhe Qytetare të Republikës së Kosovës

PËRFITONI nga Udhëzimi administrativ (QRK) Nr. 02/2019 Masat e Veçanta për regjistrimin e Pronës së Paluajtshme të Përbashkët në emër të dy bashkëshortëve

"Regjistroni PRONËN FALAS"

Në emër të dy bashkëshortëve në zyrën Kadastrale të Komunës

Afati për regjistrim: Prill 2019 - Prill 2020

Mbështetur nga SIDA

www.abgj.rks-gov.net

Odlukom Vlade Republike Kosova br. 01/99 od 23.04.2019. godine, usvojen je nastavak afirmativne mere za registraciju imovine u ime dva supružnika u roku od jedne godine, april 2019. - april 2020. godine radi besplatne registracije njihove imovine na celoj teritoriji Republike Kosovo.

Od stupanja na snagu 2016. godine do 2019. godine 5392 supružnika imali su koristi.

ARP je, radi informisanja javnosti o nastavku ove pozitivne mere, realizovao neke postere koji su distribuirani u svim opštinama RKS, bilborde kao i TV video spot koji je emitovan na RTK-u.

Takođe objavljeno je i Administrativno uputstvo (VRK) br. 02/2019 o posebnim merama za registraciju zajedničke nepokretne imovine na ime oba supružnika.

ARP je primila na sastanku delegaciju Saveta Republike Iraka

Agencija za ravnopravnost polova primila na sastanku delegaciju Saveta Republike Iraka - iračkog parlamenta, koja je posetila Kosovo od 11. do 15. decembra.

Predstavnici iz Iraka sastali su se sa glavnim izvršnim direktorom ARP-a, Edi Gusia, šeficom divizije za saradnju, Shpresa Zariki-i V.d. Šefice za izveštavanje i nadzor gospođu Adelina Kajtazi.

Učesnici su upoznati sa mandatom ARP-a, kao i sa iskustvima i modelom Kosova, u prepoznavanju i verifikaciji statusa preživelih od seksualnog nasilja tokom nedavnog rata na Kosovu.

Takođe, tokom prezentacije razgovarano je o radu Komisije u službi ove kategorije.

Cilj ove studijske posete bila je da se od kosovskih institucija, vladinih i nevladinih, upozna sa njihovim dosadašnjim iskustvom, izazovima i lekcijama naučenim iz postupanja sa žrtvama seksualnog nasilja tokom rata.

Kosovo je jedina zemlja na svetu koja trenutno sprovodi model kompenzacionih šema za žrtve seksualnog nasilja tokom rata.

Poseta je organizovana kao deo napora IOM-a da podrži iračke institucije u procesu osmišljavanja i primene kompenzacionog programa za preživjele seksualno nasilje koje je teroristička grupa ISIL počinila tokom iračkog sukoba.

Irački parlament trenutno razmatra usvajanje nacrta zakona za podršku ženama Yazidi.

ARP je na sastanku primila predstavnice Organizacije - Prava žena

Delegacija iz Women'sRights / Prava žena bila je u poseti Agenciji za rodnu ravnopravnost.

Delegaciju su primili glavna i izvršna šefica ARP-a, Edi Gusia i šefice divizija ARP-a.

Ova poseta bila je nastavak poseta koje je planirala Organizacija za ženska prava, a koja se razvija u okviru projekta Žene za jednakost i mir u severnim opštinama Kosova.

Tom prilikom je multietnička grupa žena koje predstavljaju Organizaciju - Ženska prava, izvršna direktorka ARP-a, Edi Gusia, upoznao sa istorijom, radom, aktivnostima, uspesima i izazovima koji će se očekivati u budućnosti tokom realizaciju plana i aktivnosti ARP-a.

Na ovom sastanku je dogovoreno da se uspostavi saradnja između ARP-a i ove Organizacije.

ARP je primila na sastanak predstavnike Evropske komisije na Kosovu kao i predstavnike Evropske komisije u Strazburu

Agencija za ravnopravnost polova primila je gđu. Isabelle Servoz-Gallucci, šefica kancelarije Saveta Evrope u Prištini, i gđu. Larissa Kireeva iz odeljenja za polnu ravnopravnost u Savetu Evrope u Strasbourg.

Svrha ovog sastanka bila je diskusija i nova prezentacija Saveta Evrope koja će se fokusirati na rodno zasnovano nasilje i načine saradnje sa institucijama Republike Kosovo.

U ime ARP-a, izvršna šefica Edi Gusia upoznala je goste sa mandatom Agencije za rodnu ravnopravnost sa opredeljenošću i posvećenošću ARP-a, kao autora zakona o zaštiti od nasilja u porodici, standardnih akcionih postupaka za postupanje sa slučajevima nasilja u porodici i Komentar zakona o polnu ravnopravnost.

U pogledu sprečavanja i suzbijanja fenomena nasilja na osnovu pola i nasilja u porodici, ARP je tokom 2018. godine oko 25% svog budžeta usmerila ka sprovođenju Strategije zaštite od nasilja u porodici 2016-2020, gde ARP ima odgovornost zamenika nacionalnog koordinatora za praćenje sprovođenja strategije zaštite od nasilja u porodici 2016-2020.

Tokom sastanka, ARP se obavezala da će podržati inicijativu Saveta Evrope da pomogne institucijama u unapređivanju pristupa pravdi za preživjele nasilje, održivom finansiranju skloništa, podizanju svesti o odgovornosti lokalne uprave i sprovođenju ove strategije..

Takođe ARP smatra da ekonomsko osnaživanje preživelih treba da bude prioritet od strane lokalnih institucija i međunarodnih partnera, dok bi postupanje sa nasilnicima trebalo da bude obavezno sve dok im se pomogne u stvaranju programa koji se bave nasilnicima.

ARP insistira na otvaranju skloništa za muškarce i dečake, kao i zajedničkog skloništa u Mitrovici.

Učesnici su se složili o nastavku i produbljivanju dosadašnje saradnje tokom faze implementacije projekta Saveta Evrope.

AKTIVNOSTI NA SPROVOĐENJU STRATEGIJE ZAŠTITE OD NASILJA U PORODICI

ARP nastavlja sa obukom za sprovođenje Standardnih akcionih postupaka

Agencija za ravnopravnost polova/Kancelarija premijera zasnovana na planu rada za 2019. godinu i predviđanim prioritetima, kao što su izgradnja kapaciteta i u cilju razvijanja znanja i vještina državnih službenika, u saradnji sa institucionalnim akterima koji se bave sprovođenjem postupaka Akcionog standarda u skladu sa postojećim zakonskim okvirima, kao i odlukom br: 069/2019 o imenovanju radne grupe pripremili su modul za obuku za standardne akcione postupke za zaštitu od nasilja u porodici, održavanjem dvodnevne radionice u Strugu.

Ovaj modul bio korišćen tokom održavanja treninga u 5 regiona Kosova, Prištine, Gnjilana, Mitrovice, Prizrena i Peći i koji je služio kao radna metodologija tokom celog vremena.

Generalno, obuka je imala za cilj da razvije znanje i sposobnosti aktera uključenih u sprovođenje SOP-a, da izvršavaju svoje zakonske odgovornosti za garantovanje i unapređenje zaštite od nasilja u kosovskim porodicama u skladu sa postojećim zakonskim okvirima i svrha poboljšanja reakcije države na slučajeve porodičnog nasilja.

Ciljevi ove obuke su navedeni kako sledi:

- Definisane nasilja u porodici, prema lokalnom i međunarodnom zakonu, kao i uloge i odgovornosti aktera u zaštiti od nasilja u porodici.
- Razumevanje faktora koji uzrokuju nasilje u porodici i vrste nasilja kao i najnoviji trendovi.
- Prepoznati važnost ispunjavanja obaveza odgovornih aktera za suočavanje sa porodičnim nasiljem u preduzimanju zakonskih mera u sprovođenju postupaka za identifikaciju, upućivanje, zaštitu, rehabilitaciju i reintegraciju žrtava porodičnog nasilja.
- Prepoznati važnost koordinacije aktivnosti između institucionalnih aktera za reagovanje na slučajeve porodičnog nasilja.
- Upoznavanje sa posledicama prouzrokovanim neaktivnošću i zanemarivanjem slučajeva nasilja u porodici.

Ovim obukama prisustvovali su službenici iz Kancelarije za zaštitu žrtava, policije Kosova, Osnovnog Tužilaštva, Sudova, zdravstveni radnici, socijalni radnici i oni iz CRSZ-a, predstavnici skloništa koje su ARP pozvali na učešće i sami treneri, kao predstavnici njihovih institucija.

Ukupan broj učesnika bio je 213, od kojih su 131 bili žene i 82 muškarci.

ARP je objavio Izveštaj o nivou sprovođenja SOP

Agencija za ravnopravnost polova procenila je stepen primene Standardnih postupaka za zaštitu od nasilja u porodici, kako bi pružila potrebne informacije u vezi sa sprovođenjem SPA-a od strane relevantnih institucija.

Procena sprovođenja takođe identifikuje ključne tačke koje bi trebalo da razmotre identifikovani SPA-ovi. Ova procena je takođe u skladu sa zahtevima Nacionalne strategije za zaštitu od nasilja u porodici (2016–2020), koja posebno zahteva da se što preciznije razjasni uloga i dužnosti i odgovornosti svake mandatne institucije, delovati u pružanju adekvatnih usluga žrtvama porodičnog nasilja.

Procena primene SOP takođe služi kao vodič ključnim akterima u pružanju pomoći i zaštite žrtvama porodičnog nasilja.

Takođe se može koristiti kao vodič za dalje korake koje će preduzeti Vlada RKS, u promeni i dopuni dotičnih procedura, u skladu sa najvišim zahtevima standarda ljudskih prava na Kosovu, zaštićenih iz Ustava Republike Kosovo.

Svrha ovog izveštaja iz sprovedenog istraživanja je upravo da analizira da li je trenutno sprovođenje SOP-a pravilno i da se identifikuju glavni izazovi i problemi koji ometaju njihovu ispravnu primenu u praksi.

Za procenjivanje SOP održane su četiri fokus grupe koje je organizovao ARP, u Prištini, Đakovici, Prizrenu i Mitrovici.

Izrada Procene standardnih postupaka za zaštitu od nasilja u porodici je finansira od Nemačke agencija za međunarodnu saradnju GIZ.

ARP podržava inicijativu za izmenu i dopunu Zakona o zaštiti od nasilja u porodici

Agencija za ravnopravnost polovana osnovu svog mandata koji proizilazi iz Zakona o ravnopravnosti polova, člana 8. i svojih odgovornosti u svojstvu zamenika Nacionalnog koordinatora za zaštitu od nasilja u porodici je nastavio svoju institucionalnu podršku u cilju pružanja stručnosti, podrške u procesu izmene i dopune Zakona o zaštiti od nasilja u porodici, inicijative parlamentarne komisije za ljudska prava, polnu ravnopravnost, nestanih lica, i peticije.

Tokom 2019. godine, ARP je podržala ovu inicijativu ekspertizom u 5 radionica, kao i ekspertizom kroz projekat podrške Niras - CPM International, i sopstvenim sredstvima finansirao realizaciju 3 radionice.

Agencija ponavlja potrebu za posebnim postupanjem u okviru ovog zakona polno zasnovanog nasilja, kao preduslov za približavanje specifičnim zahtevima Istambulske konvencije. Nacrt dokumenta nije dovršen na kraju mandata komisije, a ARP je ovu inicijativu stavio u vladinu zakonodavnu strategiju za 2020. godinu kao aktivnost koja se planira završiti.

Izmena i dopuna zakona pokreće se u skladu sa novim zahtevima novog Krivičnog zakonika Kosova za sprečavanje i zaštitu porodičnog nasilja i rodno zasnovano nasilje.

ARP je održala obuku sa članovima Udruženja žena Korektivne službe na Kosovu

Udruženje žena Korektivne službe na Kosovu bavi se jačanjem uloge i položaja žena u ovoj službi, podizanjem svesti o pitanjima koja se odnose na žene, promovisanju nediskriminacije i polne ravnopravnosti, profesionalnom razvoju i međunarodnoj promociji Udruženja, kao i lobiranje za unapređenje institucionalne i javne svesti o ulozi i značaju učešća žena u donošenju odluka Korektivne službe Kosova.

Opšti cilj Udruženja žena Korektivne službe Kosova je da se angažuje kako bi se uključila u proces podrške unapređenju rodne ravnopravnosti i povećala doprinos žena ove Službe kako bi se osigurala odgovornost, zaštita ljudskih prava kao i bezbednosna pitanja u domenu Korektivne službe Kosova.

ARP je u saradnji sa Udruženjem žena Korektivne službe RKS-a održao trening na temu „Nasilje u porodici i seksualno uznemiravanje, uticaj ovih negativnih pojava na društvo”.

Trideset (30) žena učestvovalo je u ovom treningu, a obuku je vodila Leonora Selmani, šefica odeljenja za zakonodavstvo u ARP-u.

Obuka je bila podržan finansijskim sredstvima SIDA.

ARP je u saradnji sa UN-Women održala radionicu za Udruženje žena u KSK-u

Agencija za ravnopravnost polova u partnerstvu sa UN Women organizovala je dvodnevnu obuku za članice Udruženja žena Korektivne službe Kosova.

Ova inicijativa usledila je nakon podrške koju je UN Women pružila uspostavljanju Udruženja krajem 2018. godine, gde je odmah prepoznata kao potreba za povećanjem kapaciteta svojih članova, u oblasti zakona koji reguliše polna i nediskriminatorna pitanja.

Kao rezultat toga, pedeset članova Udruženja okupilo se u Draču u Albaniji da bi učestvovalo u intenzivnom treningu o poznatim međunarodnim standardima i zakonodavstvu o polnim pitanjima, nediskriminaciji i socijalnoj pravdi.

Obuku je vodila šefica Divizije za zakonodavstvo ARP-u, Leonora Selmanaj, koja je detaljno opisala gore navedeni pravni okvir, uključujući principe rodne ravnopravnosti, imovina žena i prava nasleđivanja, zaštite od nasilja u porodici i zaštite od diskriminaciju.

Svaka sesija ilustrovana je praktičnim studijama slučajeva koje su stvorile živu raspravu među učesnicima.

Prema rečima predsednice Udruženja Zirafete Imeraj, ovo udruženje ima za cilj da ojača položaj žena u službi, kao i znanja stečene tokom ova dva dana pomoći će u primeni ovih normi i standarda u njihovom radu i uslugama.

APR je podržao vladinu Komisiju za priznavanje i verifikaciju statusa silovanih lica tokom Oslobođilačkog rata na Kosovu

Agencija za polnu ravnopravnost je tokom 2019. godine podržala vladinu Komisiju za priznavanje i verifikaciju statusa silovanih lica tokom Oslobođilačkog rata na Kosovu održavanjem trodnevne radionice.

Radionica je održana u cilju uspostavljanja standarda za procenu dokaza i načina intervjuisanja kako bi se stvorilo poverenje u procesu verifikacije i omogućilo Komisiji da posao izvrši brzo i bez odlaganja.

Tokom ove radionice Komisija je pripremila plan rada za 2019. godinu, budžet za istu godinu i postavila prioritete.

U cilju senzibilizacije javnog mnjenja nastavkom rada Komisije, načinom podnošenja zahteva za priznavanje statusa žrtve seksualnog nasilja tokom rata i ostvarivanja ovog prava, ali i stvaranja poverenja u celokupni proces, Agencija za polnu ravnopravnost realizovala je drugi televizijski videospot koji je finansirala švedska SIDA, a koji je emitovan na Radio Televiziji Kosova.

Videospot možete pronaći na linku:

https://www.youtube.com/watch?v=czPFQ_8F7Gk

AKTIVNOSTI ZAGOVARANJA

Obeležava se 25. novembar, Međunarodni dan borbe protiv nasilja nad ženama

16 dana aktivizma

Povodom otvaranja kampanje 16 dana aktivizma, Međunarodnog dana borbe protiv nasilja nad ženama, Agencija za ravnopravnost polova pri Kancelarije premijera, organizovala je okrugli sto za diskusiju na kome je priručnik za procenu uticaja ravnopravnosti polova i prezentacija procenjivanja primene standardnih postupaka za zaštitu od nasilja u porodici.

Glavna izvršna šefica Agencije za rodnu ravnopravnost, Edi Gusia, je u otvaranju kampanje naglasila da „Kampanja od 16 dana aktivizma nije svečani događaj; to je poziv na savesnost celog društva da se zapita: da li smo dovoljno naporno radili da zaštitimo sve one žene i devojke koje su bile žrtve porodičnog nasilja, polno zasnovanog nasilja tokom 2019. godine?

Nažalost, tokom 2019. godine izgubljeno je 6 života, 5 žena i devojčica i jedno dete, koji su izgubili život usled polno zasnovanog nasilja, kao rezultat veoma izazovnog mentaliteta, koji još uvek minimizira posledice nasilja nad ženama i reakcija nastavlja da bude spor prema svima koji traže našu pomoć i podršku“, rekla je gđa. Gusia.

Ona je dodala da smo kao institucije preduzeli pozitivne korake ka dopuni pravnog okvira i institucionalnih mehanizama koji pružaju zaštitu od nasilja u porodici i to na polnu osnovu.

Međutim, postoji velika potreba da se radi na pružanju bržeg i koordinisnijeg odgovora na poziv svih onih žena koje traže pomoć da pobegnu iz nasilnog okruženja ili životne situacije.

Posvećenost uklanjanju polno zasnovanog nasilja, porodično nasilje, kako je rekla Gusia, trebalo bi da bude u središtu naših političkih, obrazovnih i informativnih agendi, prevencija i reagovanje na ovu razornu pojavu trebalo bi da bude prioritetni politički, nacrtani, budžetski i kulturni odgovor kao prioritet.

Pitanja vlasništva i nasleđivanja, koja devojčicama i ženama omogućavaju da žive u nasilnom porodičnom okruženju, podržavaju inicijative koje stvaraju ekonomsku nezavisnost, stambeno zbrinjavanje preživelih bilo koje vrste nasilja, finansiranje skloništa, pristup pravdi, uklanjanje birokratskih

sudskih barijera, zahtevaju posvećenost institucija, univerziteta, civilnog društva, medija da nam ne dopuste da izgubimo živote i stvorimo mogućnosti za dostojanstven život, gde bi se svaka žena i devojka osećale zaštićeno i sigurno.

Direktor za pomoć i razvoj (SIDA) iz švedske ambasade, Nasrin Pourghazian, u svom pozdravnom govoru rekao je da „mi sa APR-om imamo veoma važno partnerstvo i naglasio da se pored Kosova, u Švedskoj dešava i rodno zasnovano nasilje i da to nije nacionalni problem, ali to je globalni problem. Uloga vlade je veoma značajna i kao institucije pozitivno utiču na poboljšanje sistema.

U međuvremenu, Reies Charle Cuellar, savetnica za ljudska prava, iz Kancelarije Evropske unije na Kosovu, tokom svog uvodnog govora rekla je: „da sam danas došla da zastupam kancelariju EU, koja još uvek raspravlja o polnoj ravnopravnosti u Severnoj Mitrovici i Prištine. ARP ima širok mandat i da se ozbiljno bavi borbom protiv nasilja nad ženama, dok je za EU to osnovno pravo i u svim odnosima sa drugima promoviše i zalaže se za jednaka prava i njihovo napredovanje”.

U međuvremenu, David Oberhuber, šef za međunarodnu saradnju-- GIZ je rekao da je srećan što zastupa GIZ i naglasio da nasilje u porodici nije prisutno samo na Kosovu već i u Nemačkoj i da je broj mrtvih žena kao rezultat nasilja nad ženama u 2019. godini je 120.

“Danas sam takođe srećan zbog SPA-a i potrebno je da se svi obavežu da budu što funkcionalniji”.

Predstavljanje Priručnika za procenu uticaja na polnu ravnopravnost predstavila je Blerinda Idrizi, rukovodilac projekta Niras Project / CPM Internacional / Projekta podržanog od SIDA, dok je Leonora Selmani - šefica Odeljenja za zakonodavstvo standardnog zakonodavstva ABGJ-a, predstavila je procenjivanju primene standardnih akcionih postupaka za zaštitu od nasilja u porodici koja je omogućena u međunarodnu saradnju GIZ-a.

Na kraju sastanka prikazan je TV videospot ARP-a o zdravstvenim mehanizmima, njihovim odgovornostima prema žrtvama porodičnog nasilja.

U nastavku aktivnosti kampanje 16 dana aktivizma, ARP je 25. novembra od 17: 00-24: 00 časova osvetljena je Zgrada Vlade - Kancelarija premijera, sa simbolom bele vrpce i narandžaste boje.

Takođe, bela vrpca je postavljena na svim službenim veb stranicama ministarstava i opština i poslato je saopštenje za javnost. Kroz to je ARP pozvao na brzi odgovor institucija Republike Kosovo ovlaštenih da obezbede bezbednost, socijalnu, ekonomsku, zdravstvenu i psihološku zaštitu žrtava porodičnog nasilja i polno zasnovanog nasilja.

ARP je napravio i TV videospot koji je emitovan na Javnoj radio televiziji Kosova u vezi sa zdravstvenim ustanovama u identifikovanju i suočavanju sa slučajevima porodičnog nasilja. Kroz finansijsku podršku UNFPA, ovaj videospot je emitovan na tri druge privatne televizije, kao što su KTV, RTV21 i Klan Kosova.

ARP je pripremio i promotivne materijale, poput bež torbi sa simbolom bele vrpce, sveska, olovka, suncobrana, kao i metalni amblemi.

Aktivnosti 16 dana aktivizma pokrivene su finansijskim sredstvima Švedske agencije za međunarodni razvoj i saradnju - SIDA.

Mediji koji su izveštavali o aktivnostima APR-a tokom kampanje 16 dana aktivizma

<https://www.koha.net/arberi/195643/neser-fillon-fushata-e-16-diteve-te-aktivizmit-kunder-dhunes-ndaj-gruas/>

<https://fakteplus.net/gusia-dhuna-ne-baza-gjinore-la-te-vdekur-5-gra-dhe-nje-femije-gjate-2019-tes/>

<http://rtv21.tv/shenohet-dita-nderkombetare-per-eliminimin-e-dhunes-ndaj-gruas-2/>

<https://www.aa.com.tr/sq/ballkani/kosov%C3%ABsh%C3%ABnohet-dita-nd%C3%ABrkom-b%C3%ABtare-p%C3%ABr-eliminimin-e-dhun%C3%ABs-ndaj-gruas/1654857>

<https://kosova.info/gusia-dhuna-ne-baza-gjinore-la-te-vdekur-5-gra-dhe-nje-femije-gjate-2019-tes/>

https://klankosova.tv/katemisionet/lajmet/?emision_id=1172764

<https://fakteplus.net/ndertesa-e-qeverise-ndricohet-me-simbolin-e-kordeles-kjo-eshte-arsyeja/>

<http://top-channel.tv/2019/11/25/ndricohet-ndertesa-e-qeverise-ne-diten-nderkombetare-per-eliminimin-e-dhunes-ndaj-gruas/>

<https://www.youtube.com/ëatch?v=uyFhR-t7S0Q>

<https://klankosova.tv/ne-diten-kunder-dhunes-ne-baza-gjinore-ndricohet-ndertesa-e-qeverise1/>

<https://telegrafi.com/ne-diten-nderkombetare-per-eliminimin-e-dhunes-ndaj-gruas-ndertesa-e-qeverise-ndricohet-simbolin-e-kordeles-se-bardhe-dhe-ngjyre-portokalli/>

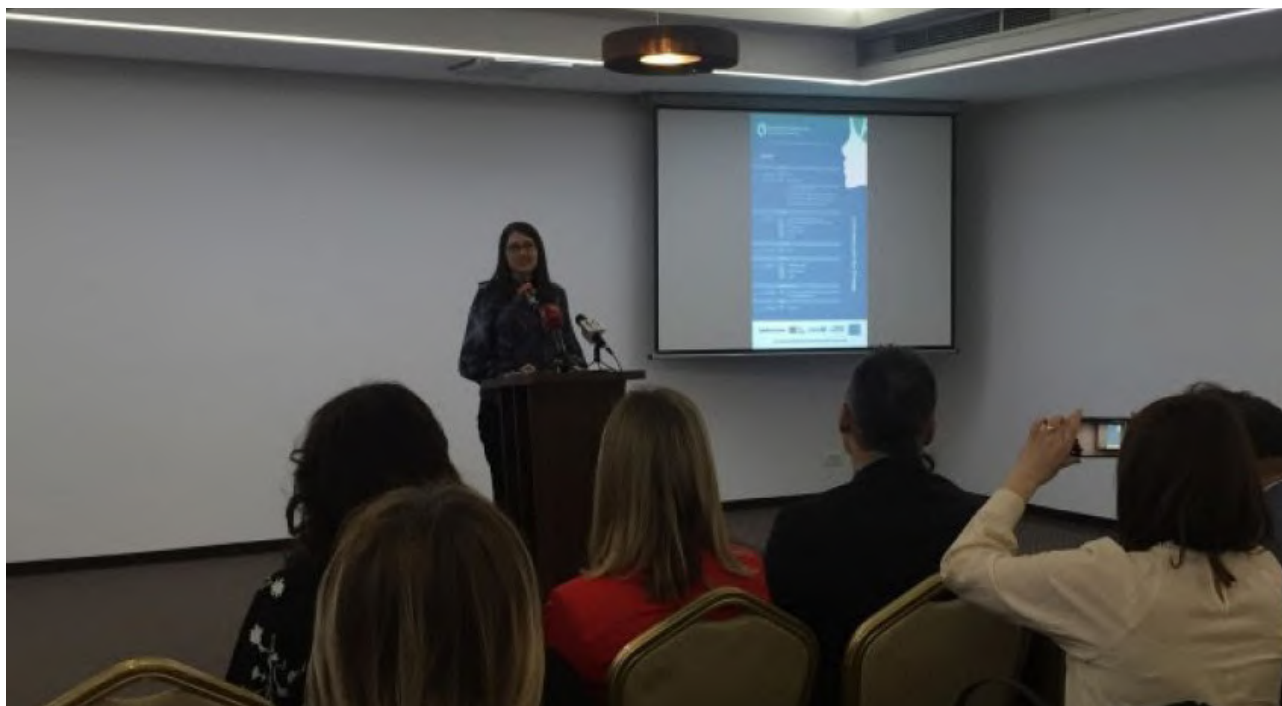
<http://ekonomia-ks.com/?page=1,21,383455>

<https://kosovapost.net/dita-nderkombetare-per-eliminimin-e-dhunes-ndaj-gruas-ndertesa-e-qeverise-ndricohet-me-simbolin-e-kordeles-se-bardhe-dhe-ngjyre-portokalli/>

<http://time.ikub.al/19-11-25-Ndertesa-e-Qeverise-ndricohet-me-simbolin-e-kordeles-per-eliminimin-e-dhunes-ndaj-gruas/Ndertesa-e-Qeverise-ndricohet-me-simbolin-e-kordeles-per-eliminimin-e-dhunes-ndaj-gruas.aspx>

<https://literal.media/Solidarizim-per-diten-kunder-dhunes-Qeveria-ndricohet-me-simbolin-e-kordeles/39294>

Obeležava se 8. mart - Međunarodni dan žena

Agencija za ravnopravnost polova / Kancelarija premijera u saradnji sa IPKO fondacijom Un Women, UNKT i UNICEF obeležila je 8. mart - Međunarodni dan žena, organizovanjem radionice na temu "Devojke u inovaciji za promene", pozivajući na povećanje učešća devojaka u nauci, tehnologiji i inovacijama, zasnovano na globalnoj temi UN-a, "Razmislite o ravnopravnosti, gradite pametno, inicirajte na promene."

S obzirom na nisku stopu učešća žena u tehnološkoj industriji na Kosovu, (manje od 30%), svrha ove radionice bila je da naglasi važnost tehnoloških ulaganja u osnaživanje žena i devojaka kao osnovnog faktora u razbijanju siromaštva, nasilja, isključenost i diskriminacija među generacijama, ostvarivanje mogućnosti održivog razvoja.

Ovom sastanku prisustvovalo je pedeset (50) mladih devojaka iz deset (10) različitih opština Kosova, koje su imale priliku da se fokusiraju na učenje kao sredstvo osnaživanja u profesijama u kojima dominiraju muškarci.

Tom prilikom je glavna izvršna šefica Agencije za ravnopravnost polova Edi Gusia jednom rečju, pozdravila ovu aktivnost, ističući da smo se „okupili danas da obeležimo 8 mart na 108. godišnjicu ovog datuma, što bi za neke od vas moglo da se čini kao daleka priča, i srećom vašim generacijama je jako daleko, ali ne toliko da prelazimo to ne znajući zašto je obeleženo i da li ga i dalje treba obeležavati“.

8 mart nije samo datum proslave sa cvećom, već dan sećanja i uvažavanje požrtvovanosti i naporog rada svih onih žena aktivista širom sveta koje su u poslednjih 108 godina doprinele sa svojim aktivizmom za prava koja danas uživamo mi kao žene i devojke, koje istorijski žene i devojke sveta nisu uživale i koje u mnogim delovima sveta još uvek ne uživaju.

Ženska sloboda dobijena je kada joj je priznato pravo glasa i pravo na rad, a današnji sastanak ima za cilj da vas ohrabri u vašoj budućoj orijentaciji kao profesionisti, naučnoj, inovativnoj.

Sledeći vaše snove, za zanimanja koja ćete razvijati u budućnosti, doprinosite budućnosti naše zemlje. U pokušaju ostvarenja svojih snova ostvarujete svoja prava, a prava i slobode nisu dobra, na njima se mora kontinuirano raditi ozbiljno, posvećeno i sa strašću. A kad govorimo o radu, predanosti i strasti, nauka se gradi na tim principima, i ti principi bi trebalo da vas vode u odabiru vaših budućih zanimanja.

Obrazovanje, odgoj, zaposlenje stvaraju slobodne i napredne pojedince, a to će vas devojke držati u korak sa razvojnim trendovima, zdravim životom i slobodnom budućnosti dalje od nasilja i

zlostavljanja. Stoga primarnu pažnju treba posvetiti kvalitetnom obrazovanju i vrednostima koje promoviramo, obrazovnim, kulturnim, društvenim vrednostima, a to ne zavisi samo od školskih programa, programa ekonomskog osnaživanja, već postoje mnogi faktori koji su povezani i utiču, a mediji su jedan od ključnih faktora. (posebno znajući važnost koju imaju u životu mladih) kroz stereotipe koje stvaraju, i praznine koje odražavaju ako ne promoviraju rodnu ravnopravnost, različitost i ako imaju diskriminatorne pristupe, i promovirajući modele, konvencionalno pogrešne "uspeh" kod mladih devojaka.

Vreme je da se orijentiramo na stvaranje novog mentaliteta u našoj kulturi, nudeći više prostora za vrednosti, jednake mogućnosti i uključivanje što više dečaka u proces obrazovanja za rodnu ravnopravnost i istovremeno promovirajući takmičarski duh devojčica i napredovanje na osnovu vrednosti. Zakonodavstvo je prvi korak koji garantuje jednak tretman, ali nadmetanje zasnovano na vrednostima i kvalitetima koji motiviraju mlade devojke da budu aktivnije i učestvuju sa većim intenzitetom u naučnim i razvojnim procesima društva to je naš zajednički cilj.

U međuvremenu, ministar za inovacije i preduzetništvo, Besim Bekaj, naglasio je podršku kosovskih institucija za osnaživanje žena i devojaka u oblasti inovacija, kao ravnopravnih doprinosa promenama u društvu.

Koordinatorica Ujedinjenih nacija za razvoj Ulrika Richardson je izjavila: "Tokom svog života u Švedskoj bila sam svedok društvenih promena, inovacija i tehnologije, koje su ubrzane uključivanjem žena i devojaka. Sada vidim istu energiju ovde, u izgradnji kosovskog društva, praveći kvalitativne promene ka postizanju jednake zastupljenosti žena i devojaka u oblastima u kojima su one bile - i još uvek jesu - nedovoljno zastupljene; obrazovanje, zapošljavanje, politika, inovacije i, naravno, tehnologija!

U međuvremenu, Abetare Gojani, direktorka programa u Ipko Foundation, fondaciji koja je inspirisala više od hiljadu devojaka da se pridruže polju informacionih tehnologija, rekla je: "Mi u IPKO fondaciji naše akcije zasnivamo na verovanju da kada osnažujete žene „Osnažujete celo društvo."

Ova aktivnost je sprovedena uz finansijsku podršku SIDA.

<http://www.ekonomija-ks.com/sq/teknologija/na-dan-zena-behet-thirrje-per-me-shume-vajza-ne-shkence-dhe-teknologji>

<http://kosova.info/shenohet-dita-nderkombetare-e-grave-me-thirrjen-per-me-shume-vajza-ne-shkence-dhe-teknologji/>

<https://ekonomiaonline.com/nacionale/shenohet-dita-nderkombetare-e-grave-me-thirrjen-per-me-shume-vajza-ne-shkence-dhe-teknologji/>

<http://www.kosovapress.com/sq/lajme/grate-te-orientohen-me-shume-drejt-shkences-dhe-inovacionit-201377/>

<https://www.botasot.info/aktuale-lajme/1044696/grate-te-orientohen-me-shume-drejt-shkences-dhe-inovacionit/>

<https://gazetablic.com/gusia-grate-dhe-vajzat-duhet-ti-ndjekin-endrrat-e-tyre-per-te-ardhmen-e-vendit/>

<https://freeneës.tv/grate-te-orientohen-me-shume-drejt-shkences-dhe-inovacionit/>

U sklopu obeležavanja 8 marta - Međunarodnog dana žena, Agencija za ravnopravnost polova realizovala je 24 bilborda i 300 letaka sa informacijama o sprečavanju seksualnog uznemiravanja na radnom mestu, postavljeni su bilbordi u raznim gradovima Kosova, a leci su podeljeni tokom aktivnosti koje je imala ARP.

Republika e Kosovës
Republika Kosova-Republic of Kosovo
Qeveria - Vlada - Government

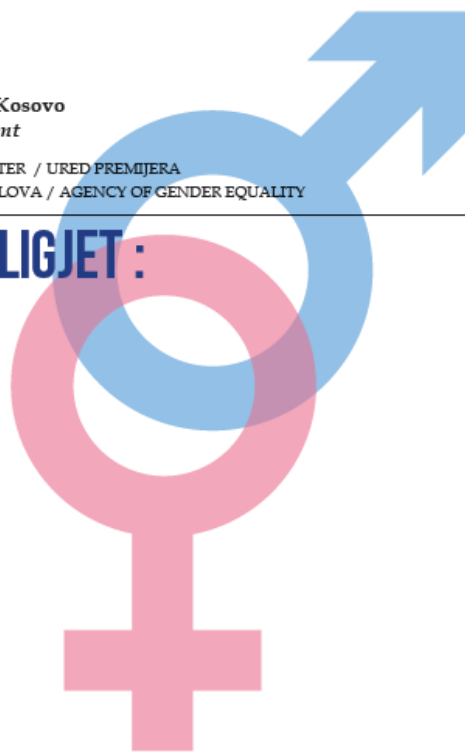
ZYRA E KRYEMINISTRIT / OFFICE OF THE PRIME MINISTER / URED PREMIJERA
AGJENCIA PËR BARAZI GJINORE / AGENCIJA ZA RAVNOPRAVNOST POLOVA / AGENCY OF GENDER EQUALITY

NGACMIMI SEKSUAL NDALOHET ME LIGJET :

KODI PENAL I REPUBLIKËS SË KOSOVËS NR. 04/L-082
LIGJI NR. 05/L-021 PËR MBROJTJE NGA DISKRIMINIMI
LIGJI NR. 05/L-020 PËR BARAZI GJINORE

Ngacmim seksual konsiderohet atëherë kur një sjellje e padëshirueshme përfshinë shkeljen e dinjitetit të personit dhe krijimin e një ambienti frikësues, armiqësor, degradues, nënçmues apo fytes. Nëse ju jeni viktimë e ngacmimit seksual, lajmëroni nga cmuesin /en se sjellja e tillë është e padëshirueshme dhe duhet të ndalet menjëherë. Raportoni incidentin me sa më shumë detaje, duke përfshirë emrin e ngacmuesit /es, datën, kohën dhe veprimin e kryer dhe gjuhën e përdorur. Kujdesuni që këto raportime të jenë edhe me shkrim dhe gjithmonë sigurohuni që të keni kopje të korrespondencave tuaja. Nëse jeni të ngacmuar seksualisht lajmëro rastin në linjën ndihmëse falas 24/h në Vala dhe Ipko, në numrin: 08001112 dhe merr shërbime të këshillimit se si të veprohet me tutje. Sigurohuni që zëri juaj të dëgjohet dhe të drejtat tuaja të respektohen.

Në shënim të 8 Marsit, Dita Ndërkombëtare e Gruas

www.abgj.rks-gov.net

Lajmëro rastin: **08001112**

Video kasete realizovane od strane Agencije za ravnopravnost polova

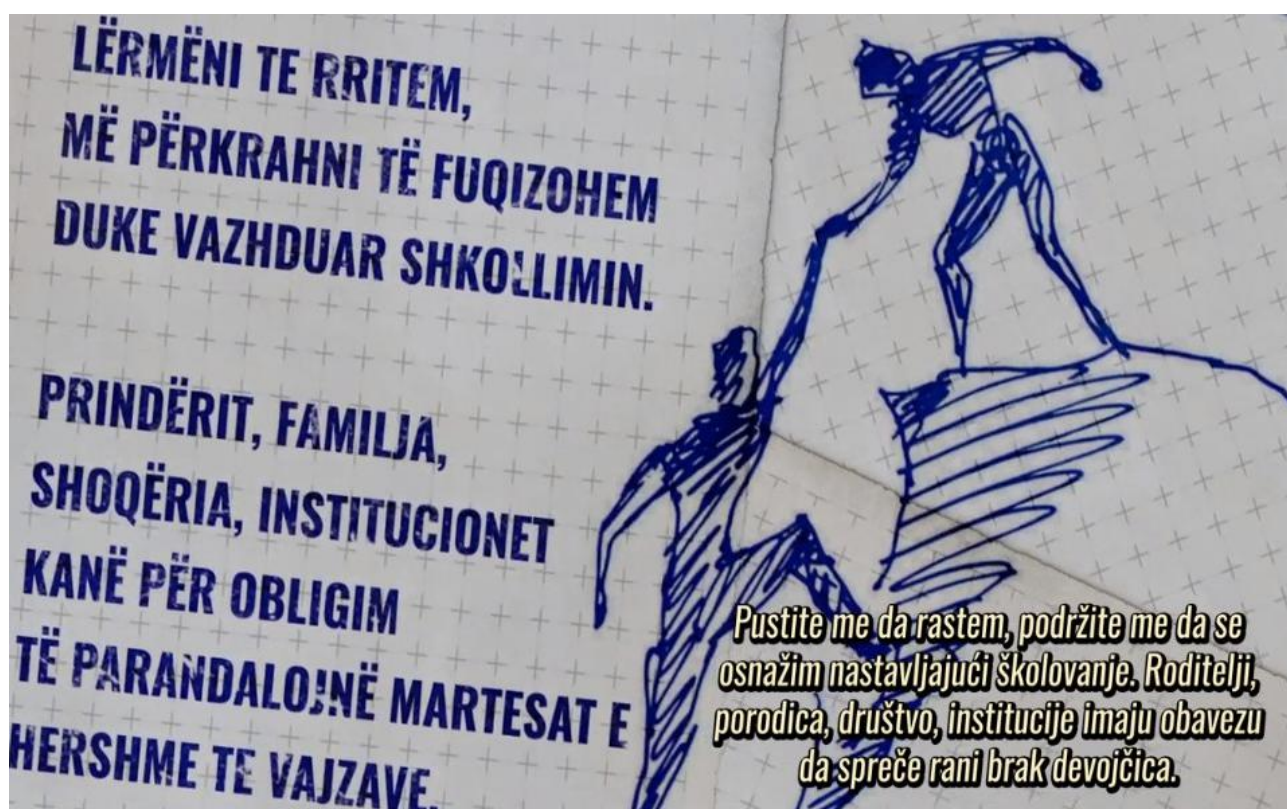
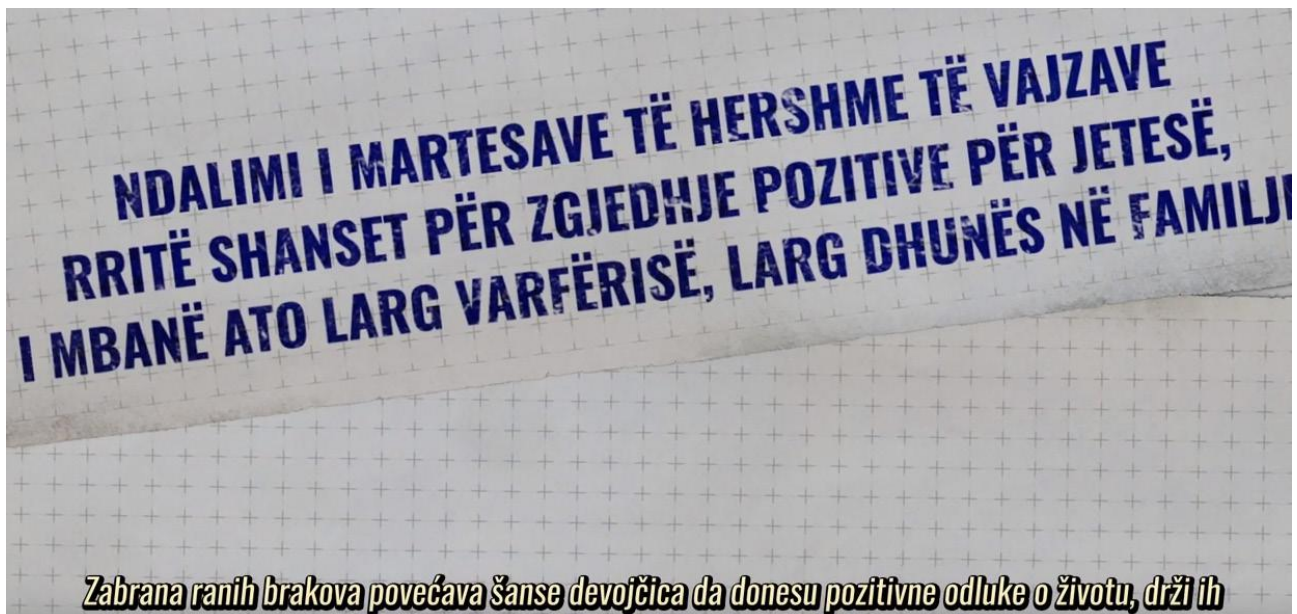
Zapis iz video spota realizovan za registraciju imovine u ime oba supružnika, emitovane na RTK

- 1) Agjencia për Barazi Gjinore ri kujton qytetarët/et e RKS se Komisioni Qeveritar për Njohjen dhe Verifikimin e Statusit të Personave të Dhunuar gjatë Luftës Çlirimtare të Kosovës, është duke punuar me përkushtim për procesin e njohjes dhe verifikimit të statusit të viktimeve të dhunës seksuale gjatë luftës, për të ju njohur të drejtat e juaja.

- 2) Statusi viktimë e dhunës seksuale i njihet personit që i ka mbijetuar abuzimit seksual dhe dhunimit gjatë periudhës 27.02.1998 - 20.06.1999.

Zapis iz video spota realizovanog za priznavanje i verifikaciju statusa lica koja su bila silovana tokom poslednjeg rata, gde je do sada pouzdanim postupkom 648 preživelih priznat status. Spot je emitovan na RTK

Zapis iz video spota realizovan za sprečavanje Ranih Brakova, gde je tokom 2016 godine bilo 63 slučaja, u 2017godini - 60 slučajeva, 2018 - 49 slučajeva, a u 2019 godini 34 slučaja.

Ovaj video spot je preveden na romskom jeziku i emitovan je u okviru RTK-ove emisije Yekhip.

Institucionet shëndetësore, profesionistet shëndetësorë ne nivel vendi janë te obliguar :

- Te identifikojnë viktimën e dhunës ne baza gjinore, dhunës ne familje, kur kërkohet ndihma mjekësore nga viktima potenciale
- Te ofrojnë ndihmë mjekësore me prioritet, pa pagesë
- Te njoftoj policinë për viktimën e identifikuar. Mos paraqitja e rastit ne polici paraqet vepër penale
- Përgatiti raporti me shkrim, të plotëson formularin mjekësor
- Te aplikoj protokollin e veçantë mjekësor dhe te regjistroj viktimën në te
- Ruajtja e konfidencialitetit të dosjes mjekësore konform ligjeve

Çuvania nverllivnosti lekarskoo dosllia u skladu sa zakonima.

Zapis iz video spota realizovan za obaveze zdravstvenih radnika prema fenomenu porodičnog nasilja i rodno zasnovanog nasilja emitovano na RTK-u, kao i podrška UNFPA. Ovaj video spot je emitovan na tri druge privatne televizijske stanice, RTV21, KTV i Klan Kosova.

Zapis iz video spota realiziranog za ravnopravno rodno učešće u izbornom procesu, emitovanog na RTK-u. Takođe uz podršku Un Women, emitovan je na KTV-u, Klan-u Kosova i T7.

Svi video spotovi realizovani su uz finansijsku podršku SIDA-a

Podrška nevladinim organizacijama koje promovišu rodnu ravnopravnost

U cilju sprovođenja Zakona o ravnopravnosti polova, Kosovskog programa za rodnu ravnopravnost i drugih važnih dokumenata koji promovišu jednake mogućnosti, kao i Administrativnog uputstva br. 01/02/2012 za subvencioniranje projekata iz oblasti rodne ravnopravnosti, kao i za svoj mandat, ARP je odabrala projekte koji promovišu rodnu ravnopravnost, učešće žena u odlučivanju i njihovo ekonomsko osnaživanje.

Pravo na finansijsku podršku projektima imali su fizička lica koja obavljaju aktivnosti na sprovođenju opštih normi rodne ravnopravnosti i pravna lica koja su aktivna u oblasti rodne ravnopravnosti.

Odabrano je ukupno dvadeset (20) projekata koji su ispunili uslove i specifikacije predviđene Administrativnim uputstvom 01/2012.

Fizička lica koja su imala koristi su:

- Projekat : “Naručite torte kod Flutra - Torte sa narudžbom “ sa predstavnicom Fluturije Baliu, Uroševac
- Projekat : “Uzgoj gljiva ” sa predstavnicom Mevlude Ramadani , Priština
- Projekat : “ Oprema za krojenje” sa predstavnicom Adelina Gashi Lapusnik, Glogovac
- Projekat : “Stručno osposobljavanje i samozapošljavanje” , sa predstavnicom Albina Istogu, Glogovac
- Projekat: Razvoj porodičnog preduzeća i proizvodnja organskog meda i drugih pčelinjih nusproizvoda, sa predstavnicom Marigona Qorraj, Dečane
- Projekat : “Izgradnja i renoviranje prostorije meda, kupovina košnica pčela +pčele “sa predstavnicom Fitnete Bunjaku, Samadredja, Vučitrn
- Projekat: “Izgradnja kapaciteta parcele sa lekovitim biljem, postavljanje ograde i navodnjavanje” sa predstavnicom Emine Avdyli , Šaškoc

Dok NVO korisnici su:

- Centar za promociju ženskih prava, Glogovac, projekat: „Ekonomsko osnaživanje preživelih od seksualnog nasilja tokom rata“,
- Udruženje “Uela “ Projekat: „Kombinovanje tradicije sa modernošću i podrška samohranih žena za zapošljavanje“
- NVO „Drugeza“ projekat: „Baština nasleđena tradicionalnom odećom i ručnim radom“
- NVO „Melisa“ projekat: „Osnaživanje žena sa uzgojem pčela“
- NVO „Joras Design“ projekat: „Obuka / obrazovanje i integracija RAE žena u kosovsko društvo“,
- NVO-Centar za obrazovanje i razvoj, Projekat: „Prevenција porodičnog nasilja nad ženama“
- Projekat NVO „Zvuk Kosova“: „Žene za osnaživanje žena kroz promociju i očuvanje turske kulture“
- Centar za zaštitu žena i dece / CZ ŽD, projekat: „Senzibilizacija građana i institucija protiv rodno zasnovanog nasilja“
- K.K ‘Kastrioti (žene) Uroševac, Projekat „Razvoj i poboljšanje položaja žena u sportu / Košarci.
- Humanitarno udruženje roditelja sa osobama sa mentalnim oštećenjima Projekat „Hader“: Kurs krojenja i zanatski radovi sa šivaćom mašinom
- NVO „Lulishtja Dita“ Projekat: „Promovisanje prava žena u RAE zajednici i jačanje njihove uloge u izazivanju nasilja u porodici“
- Mreža ženskih romskih, aškalijskih i egipatskih organizacija na Kosovu, projekat: „Drugačiji pogled na socijalnu stvarnost“
- Projekat Inspiracija NVO: „Očuvanje tradicije i starih zanata“

Saopštenja za medije

SAOPŠTENJE ZA MEDIJE

25. Novembar 2019.

Agencija za ravnopravnost polova poziva vas da se pridružite kampanji 16 dana aktivizma!

Kampanja 16 dana aktivizma svetska je kampanja koja se organizuje svake godine i počinje 25 novembra, poznatiji kao Međunarodni dan borbe protiv nasilja nad ženama, a završava se 10 decembra, Međunarodnim danom ljudskih prava.

Svake godine se kroz ovu kampanju širom sveta pozivaju na globalne akcije kojima se želi podići svest širom sveta kako bi se sprečilo i uklonilo nasilje nad ženama i devojkama. Simbol kampanje je bela struna, dok je službena boja kampanje narandžasta sa motom „Prekinuti nasilje nad ženama“ kako bi se osigurala bolja budućnost u kojoj se poštuje život i pravo na slobodan život, daleko od bilo koje vrste nasilje, bilo fizičko, mentalno, emocionalno ili ekonomsko, koje krši ljudska prava - prava žena i devojaka širom sveta.

Povodom obeležavanja *25 novembra - Međunarodnog dana borbe protiv nasilja nad ženama*, Agencija za ravnopravnost polova skreće pažnju na potrebu blagovremenog reagovanja i institucionalnih odgovornosti svih državnih institucija i društva nad fenomenom nasilja nad ženama i devojkama.

Nasilje nad ženama i ove godine nastavlja da bude alarmantna pojava na Kosovu, gde tokom 2019 godine imamo 5 žena koje su ubile njihove najbliže rodbine. Gubitak njihovih života je neoprostiv gubitak za naše društvo.

Zaštita života i dostojanstva žena i devojaka pokazatelj je vladavine zakona. Obaveza je svakog građanina Republike Kosovo da prijavi slučaj nasilja u porodici i rodno zasnovano nasilje u nadležnim institucijama, u slučaju da doživi ili je svedok takve situacije. Svi mi imamo obavezu da sačuvamo život i sprečimo rodno zasnovano nasilje kako bismo stvorili sigurno okruženje kao preduslov mira, gde se devojke i žene osećaju slobodno i zaštićeno.

ARP poziva na brzo reagovanje institucija Republike Kosovo koje su ovlašćene da obezbede bezbednosnu, socijalnu, ekonomsku, zdravstvenu i psihološku zaštitu žrtvama porodičnog nasilja i rodno zasnovanog nasilja. Pozivamo na podizanje nivoa saradnje između institucija, organizacija civilnog društva i medijske senzibilizacije, jer samo zajedničkim naporima možemo okončati rodno zasnovano nasilje, stvoriti sigurno društvo koje štiti život i garantuje sigurnost svojih građana.

ARP podržava globalnu kampanju za sprečavanje seksualnog silovanja i seksualnog uznemiravanja kao svetske negativne pojave koja uzrokuje gubitak života i ozbiljno narušava dostojanstvo devojaka i žena širom sveta. Seksualno nasilje je nedopustivo.

ARP ove godine obeležava otvaranje kampanje 16 dana aktivizma, datuma 25 novembra, organizovanjem okruglog stola o diskusiji na temu „Priručnik za procenu uticaja polova“ i Izveštaja o stepenu primene Standardnih akcionih postupaka za Zaštitu od nasilja u porodici“, kao i emitovanje TV video klipa koji ponovo naglašava ulogu zdravstvenog osoblja u identifikovanju slučajeva nasilja, pružanju profesionalne nege u pogledu poštovanja života žrtava i zaštite njihovog dostojanstva.

U međuvremenu, od 17:00 do 24:00, zgrada Vlade - Kancelarija premijer biće osvetljena narandžastom bojom i simbolom kampanje bele vrpce.

Saopštenje za medije - Poštovati Zakon o ravnopravnosti polova za jednaku zastupljenost 50% povodom parlamentarnih izbora 6. oktobra 2019. godine

Agencija za ravnopravnost polova (ARP) Republike Kosovo, podseca političke subjekte koji se kandiduju u izbornoj kampanji za parlamentarne izbore u oktobru 2019. godine, poštujući i sprovodeći Zakon o ravnopravnosti polova Kosova, član 6., tačka (8) za ravnopravnu rodnu zastupljenost u svim zakonodavnim telima sa 50% (procenta) zastupljenosti za svaki pol.

Agencija podseća političke subjekte da ravnopravna rodna zastupljenost u političkom i zakonodavnom odlučivanju zemlje predstavlja direktnu refleksiju i primenu i sprovodi Ustav Kosova, prema kome: „Republika Kosovo obezbeđuje rodnu ravnopravnost kao osnovnu vrednost za demokratski razvoj društva, jednake mogućnosti za učešće žena i muškaraca u političkom, ekonomskom, socijalnom, kulturnom životu i drugim oblastima društvenog života“.

Rodna ravnopravnost, koja se odražava kroz jednako učešće 50% za svaki pol, je osnovna vrednost za izgradnju demokratskog društva. Načelo od 50% trebalo bi da prođe kroz izborne liste za jednaku zastupljenost uz poštovanje afirmativne mere, programe političkih partija sa konkretnim predlozima za učešće, ravnopravnu i kvalitetnu zastupljenost i razvoj polova, društveno-ekonomsko osnaživanje žena i podsticanje učešća u žensko i muško glasanje na Kosovu. Da bismo postigli pravu rodnu ravnopravnost i uživali puna ljudska prava, promena mora biti konkretna, brza, odlučna, vidljiva i sveobuhvatna, tako da svi moramo doprineti napretku u pravnom okviru Kosova i evropsku budućnost kojoj težimo.

Načelo jednake zastupljenosti od 50% za svaki pol trebalo bi da se odrazi i na nadzorna tela za izbore - opštinske izborne komisije i biračka mesta.

Takođe, politički subjekti bi trebalo da budu u potpunosti angažovani na obezbeđivanju i finansijskoj podršci kampanje žena-kandidata jednako kao i kandidata za muškarce, u skladu sa Zakonom o ravnopravnosti polova, Zakonom o finansiranju političkih stranaka i Zakonom o izborima u Republici Kosovo.

Agencija za ravnopravnost polova podseća političke subjekte da su tokom izborne kampanje na jeziku koji se koristi u sastancima sa biračkim telom, izbornim programima i obećanjima, promotivnim materijalima političkih subjekata da izbegavaju seksistički, nasilni jezik i rodni stereotipa.

Agencija za ravnopravnost polova poziva medije da osiguraju jednak prostor za kandidatkinje za predstavu svog programa. Medijska prezentacija je od posebnog značaja u predizbornoj kampanji i trebala bi biti dostupna i transparentna svim kandidatima bez obzira na spol.

Izgradnja društva sa demokratskim vrednostima koje deluju na društvenu harmoniju promovisanjem vrednosti i principa rodne ravnopravnosti, doprinosi miru i može se postići jedino konsenzusom, dijalogom, poštovanjem različitosti mišljenja, ideološkim, rodnim, etničkim i kulturnim pripadnostima, poštovanje prava i sloboda pojedinca.

Takođe podsećamo da se na osnovu Zakona o ravnopravnosti polova član 5., tačka 2. kaže da: Svaka odredba koja je u suprotnosti sa načelom jednakog tretmana po ovom zakonu se ukida.

SARADNJA SA RELEVANTNIM INSTITUCIJAMA

Predstavnici Agencije za ravnopravnost polova posetili su Komandu za doktrinu i obuku u Uroševcu

Na poziv Službenika za rodnu ravnopravnost u Ministarstvu odbrane, u okviru 16 dana aktivizma, predstavnici Agencije za ravnopravnost polova boravili su u radnoj poseti Kasarni „Skenderbeu“ Komande doktrine i obuke Kosovskih snaga bezbednosti, u Uroševcu.

Tokom posete kasarni „Skenderbeu“, osoblje ARP-a su primljeni na sastanku od komandanta KDO Generala brigade Irfete Spahiu i osoblje KDO-a gde su imali priliku da budu obavješteni o misiji KSB, poštujući prava žena u KSB-u, pružanje pogodnog okruženja i sistema vrednosti u kojima se žene i nevećinske manjine tretiraju dostojanstveno i imaju jednake mogućnosti.

Komanda za doktrinu i obuku organizuje i usmerava stalne pripreme, obuke i kvalifikacije osoblja KSB.

Sastanci su nastavljeni u objektima za obuku i smeštaj, kao i na KSB jedinicama i ponuđenim kursevima.

Izvršna šefica ARP-a predstavila je na Konferenciji o ekonomskom osnaživanju žena, njihovoj ulozi i njihovom uticaju na zajednicu

Povodom obeležavanja 16 godišnjice Međunarodnog soroptimističkog kluba, organizovana je konferencija na temu „Ekonomsko osnaživanje žena, njihova uloga i uticaj na zajednicu“.

Tokom sastanka, izvršna šefica Agencije za ravnopravnosti polova, Edi Gusia, naglasila je da „Stvaranje rodne ravnopravnosti znači postavljanje prioriteta; socijalne, kulturne, političke i ekonomske, što je čoveka postavilo u središte bez obzira na pol, etničku pripadnost, starost, seksualnu orijentaciju ili religiju, ali uključiti sve podjednako znači stvoriti osnovne uslove od prostora koji je obezbeđen artikulirati zahteve sve dok pristup nije jednak u smislu razvoja za sve“.

Prvi Soroptimistički klub na Kosovu osnovan je 15 novembra 2003 godine.

Soroptimist Internacional je organizacija koja pomaže, deluje i sprovodi projekte u skladu sa međunarodnim programima koji uključuju nekoliko oblasti, kao što su: - Ljudska prava (unapređenje statusa žena) -Obrazovanje i kultura -Ekonomski i socijalni razvoj -Ambijent- Zdravlje - Razumevanje, blagostanje i prijateljstvo.

Predstavници ARP-a predstavili su se na Konferenciji na temu "Proces priznavanja i verifikacije statusa silovanih tokom rata: Napredak i izazovi"

Konferenciju je organizovala vladina Komisija za priznavanje i verifikaciju statusa osoba silovanih tokom Oslobođilačkog rata na Kosovu u saradnji sa Odeljenjem za pravdu Ambasade SAD-a na Kosovu. Konferencija je organizovana povodom obeležavanja 19 godišnjice Rezolucije 1325 UN o ženama, miru i bezbednosti i kroz dva diskusiona panela usmereni na rešavanje napretka postignutog u postupku verifikacije i priznavanja statusa osoba silovanih tokom rata.

Praksa i standardi izgrađeni na Kosovu, izazovi procesa verifikacije i priznavanja, značaj institucionalne saradnje sa civilnim društvom, potreba za zajedničkim naporima u borbi protiv stigme i druga pitanja vezana za seksualno nasilje kao sredstvo rata bila su deo diskusija.

Mreža žena u nauci i visokom obrazovanju za podršku ARP-u održala je jednodnevnu radionicu za planiranje aktivnosti za 202 godinu

Mreža žena u nauci i visokom obrazovanju, uz podršku Agencije za ravnopravnost polova kao i Un Women, održala je jednodnevnu radionicu za planiranje aktivnosti M ŽNVO za 2020. godinu.

Cilj Mreže žena u nauci i visokom obrazovanju je promocija i podrška devojkama i ženama u akademskom, naučnom i liderskom napretku, u promociji naučnog, istraživačkog i liderskog rada u cilju postizanja njihovog punog potencijala i uspješne karijere podržavaju devojke i žene u razvoju njihovih akademskih i naučnih karijera kroz mrežne aktivnosti profesionalnog razvoja i promovišu saradnju, promovišu ulogu devojaka i žena akademika u nauci i obrazovanju uspostavljanjem direktne veze između žena u nauci i obrazovanju i organizacije koje se bave unapređenjem rodne ravnopravnosti i kreatora politike na svim institucionalnim nivoima.

Učesnice radionice su bile: Inicijativna grupa M ŽNVO, Agencija za ravnopravnost polova, Predstavnicima konferencije Rektora, UN Women Kosovo, žene iz akademije i visokog obrazovanja, predstavnice projekta HERAS.

Ova radionica imala je za cilj da dizajnira i uskladi mrežne aktivnosti za 2020. godinu, a podržana je iz finansijskih sredstava Sida.

Održan je okrugli sto diskusije - Rodna zastupljenost na lokalnom nivou dve godine nakon lokalnih izbora

Pod pokroviteljstvom Ministarstva administracije lokalne samouprave i u saradnji sa OEBS-om, dve godine nakon lokalnih izbora organizovan je okrugli sto o rodnoj zastupljenosti na lokalnom nivou.

Sastanku su prisustvovali predstavnici lokalnih samouprava, drugih vladinih institucija, predstavnici lokalnog nevladinog sektora i predstavnici međunarodnih organizacija.

Tokom okruglog stola, ministarka u MALS Adriana Hadžić naglasila je: U protekle dve godine zabeležen je napredak uključivanja žena u lokalne institucije, ali ostaje činjenica da ovaj princip nije dostigao pravi nivo. Prema njenim rečima, potrebno je u potpunosti implementirati sve institucionalne zakone i mehanizme u borbi protiv diskriminacije i marginalizacije žena u svim sferama života i procesa koji se odvijaju u našem društvu.

Deo panela je bio i izvršni direktorka Agencije za rodnu ravnopravnost, Edi Gusia, koja je naglasila da su naši zajednički sastanci poziv svim institucijama da se pridruže misiji da društvo, javne i privatne institucije više rade u pravcu osnaživanja devojaka i žena i dovođenje njihovog glasa u donošenje odluka za podizanje demokratskog upravljanja i socijalnog prava na Kosovu.

Rodna ravnopravnost i osnaživanje žena su od suštinskog značaja za postizanje održivog razvoja zemlje stavljanjem potreba žena i devojaka u središte pažnje u procesu koherentnog sprovođenja javnih politika, sa dovoljno finansijskih i ljudskih resursa, uz praćenje kontinuirane primene, sa rodnim pokazateljima, i spremnost da se preispitaju odluke u korist svih žena i drugih marginalizovanih grupa, kako bi se one stavile u dnevni red razvoja i blagostanja.

Takođe, MALS je dodelilo sertifikat za rodnu zastupljenost na lokalnom nivou, za gradonačelnika Glogovca, Ramiz Lladrovcu i gradonačelnika Kamenice, Qëndron Kastrati, koji su ocenjeni najboljim rezultatima na osnovu pokazatelja rodnog učinka.

ARP je predstavila na okruglom stolu sa temom „Rodna integracija na lokalnom nivou“

Kao deo USAID-ovog programa lokalne uprave i efektivnih aktivnosti (LEGA) radi obezbeđenja rodne uključenosti u lokalnu upravu, organizovan je sto za diskusije na temu Rodne integracije na lokalnom nivou.

Cilj politika rodne ravnopravnosti je očuvanje, tretiranje i uspostavljanje rodne ravnopravnosti kao osnovne vrednosti za demokratski razvoj kosovskog društva. Politike ravnopravnosti polova pružaju jednake mogućnosti za učešće žena i muškaraca na političkom, ekonomskom, socijalnom, kulturnom i drugim oblastima.

Ovom prilikom LEGA je u saradnji sa predstavništvom institucija Kosova razgovarala o podršci opština za jačanje rodnih institucionalnih mehanizama i poboljšanju politika rodne ravnopravnosti i učešća žena u procesima donošenja odluka na lokalnom nivou.

Učesnici u panelu bili su rukovodilac projekta LEGA, Izvršna šefica ARP-a, Edi Gusia, KRR u opštini Obilic, predstavnici MALS i Un Women.

Tokom okruglog stola, izvršni direktor ARP-a, Edi Gusia, predstavila je aktivnosti koje je ARP preduzela da bi poboljšali položaj žena u zemlji, posebno za Uredbu koju je usvojila Vlada RKS-a, a koja je na snazi za opis zadatka KRR-a, i imenovanje zvaničnika za rodnu ravnopravnost u svim resornim ministarstvima i opštinama, kao i u drugim javnim institucijama, kao deo struktura koje su postavljene na višim nivoima odgovornosti, gde na nivou ministarstva, KRR odgovara stalnom sekretaru, a na opštinskom nivou - Gradonačelniku.

Kosovo je prethodio procesu stvaranja održivih struktura za rodnu ravnopravnost. Ova uredba je vodič za uključivanje KRR-a kao rodnih mehanizama u proces kreiranja, sprovođenja i nadzora. To je instrument za prenos rodne ravnopravnosti u procesima, sistemima struktura javne uprave i olakšava razvoj i sprovođenje nacionalne agende za rodnu ravnopravnost na nacionalnom nivou.

Dosadašnje prakse pokazuju da isključenje rodnih mehanizama iz procesa kreiranja politika krši kvalitativnu rodnu integraciju u razvojne politike i zakonodavstva, utičući na efikasnost i efektivnost politika u celini i nedostatak adekvatnog pristupa svih građana nad tim politikama i dobiti koju proizvode i koju nehotice produbljuju bez rodne i socijalne jednakosti.

Predstavnici ARP-a bili su deo Konferencije sa temom „Vratimo snagu za veću rodnu ravnopravnost“ koja je održana u Briselu

Godine krize, sve veći uticaj radikalnih desničarskih glasova i osećaja “rodnog umora” koje su imale uticaj na vlade EU-a “- posvećenost za rodnu ravnopravnost, nova istraživanja EIRR pokazuju da države članice manje pažnje posvećuju institucionalnim strukturama koje su pomogle suziti prazninu između žena i muškaraca, “Napredak za rodnu ravnopravnost ne može se uzeti kao poklon” rekla je Virginija Langbakk, Direktorica EIRR-a.

“Vlade imaju potrebe da povrate vlast i obezbede odgovarajuće resurse za rodne mehanizme koji savetuju rodnu ravnopravnost”

Dok sve države članice imaju vladina tela za rodnu ravnopravnost, neke članice su smanjile svoj položaj u vladinoj hijerarhiji i smanjile njihove funkcije.

Trendovi u poslednjoj deceniji rezultirali su spajanjem nezavisnih organa rodne ravnopravnosti sa organizacijama protiv-diskriminacije.

Posvećenost za rodnu obuhvatnost je oslabljena od 2012. godine, četvrtinom država članica nastupanjem u mnogim oblastima. I dok države članice imaju metode i sredstva za prikupljanje distribuiranih podataka, proizvodnju i distribuiranje koja nedostaje u nekim zemljama. Ovo može biti teško da se adekvatno proceni situacija rodne ravnopravnosti.

“Ako želimo da vidimo napredak, rodna ravnopravnost treba biti u potpunosti uspešna u svim fazama političkih procesa, od prikupljanja rodni rasprostranjenih podataka do delovanja rodne senzitivne procene. To je cilj rodnog mainstream-a za koju su države članice EU-a posvećene od 1995. godine kada su usvojile Pekinšku platformu za delovanje na Svetskoj konferenciji SK o ženama”, rekla je Barbara Limanovksa, koordinatorica programa rodnog Mainstream-a EIRR-a.

Sledeći izveštaj “Institucionalni mehanizam za rodnu ravnopravnost i rodni Mainstream” upoređuje podatke iz 2018. sa prikupljenim podacima u 2012. za procenu trendova posvećenosti vlada za rodnu ravnopravnost.

Predstavnici ARP-a koji su prisustvovali konferenciji o indeksu rodne ravnopravnosti 2019. održan u Briselu

U organizaciji Evropskog instituta za rodnu ravnopravnost održana je konferencija na kojoj je predstavljen Indeks rodne ravnopravnosti 2019, na kojoj je učestvovalo skoro 300 donosioca odluka i praktikanta koji su raspravljali o nalazima ovog indeksa i novim rezultatima o rodnoj ravnopravnosti u EU, kao i pregledali oblasti za poboljšanje u trenutnom političkom kontekstu.

Novost u ovogodišnjem Indeksu rodne ravnopravnosti je posebna usredsređenost na ravnotežu posla i života. Konferencija će istražiti različite načine kako žene i muškarci uravnotežuju radne i lične obaveze. Predavači panela će pregledati i razmotriti aspekte poput roditeljskog odmora, fleksibilnog uređenja rada i javne infrastrukture.

Dok je, drugog dana ARP učestvovala na 10-ti sastanak koordinacije zemalja kandidata za EU i potencijalnih država kandidata.

Svrha sastanka bila je okupiti zainteresovane strane iz regije kako bi razgovarali o načinima saradnje i poboljšanja rodne ravnopravnosti na nacionalnom i regionalnom nivou, identifikovanje prioritete i razgovarati o razvoju Nacionalnog indeksa rodne ravnopravnosti, kao i uloga i perspektiva civilnog društva, diskriminacije i rada na rodnoj osnovi na zapadnom Balkanu.

<https://eige.europa.eu/gender-equality-index/2019-conference>

ARP učestvovala na regionalnom međuvladinom konsultativnom sastanku za pregled platforme Pekinga (B + 25), održana u Skoplju

Povodom obeležavanja 25. godišnjice usvajanja Pekinške deklaracije i platforme za delovanje, u Skoplju, u organizovanju UNCEF-a i na poziv UN WOMEN-a, Agencija za ravnopravnost polova učestvovala je na regionalnom međuvladinom konsultativnom sastanku za pregled Pekinške platforme (B + 25) .

ARP je predstavila dostignuća u primeni javnih politika, kao što su Akcioni plan za sprovođenje Rezolucije 1325, i korake preduzete ka proceni primene Programa za rodnu ravnopravnost Kosova 2009-2013 kao i izradu KPRR-a za 2019-2020.

Izvršna šefica ARP-a, Edi Gusia, učestvovala se na Regionalnom forumu za Istambulsku konvenciju u Tirani.

Na poziv Un Women, Agencija za ravnopravnost polova učestvovala je na drugom regionalnom forumu "Promocija i sprovođenje Istambulske konvencije na zapadnom Balkanu i u Turskoj" održanog u Tirani, Albanija.

Predstavnici ARR-a predstavili su dostignuća u pogledu sprovođenja Istambulske konvencije, zakonodavstva i mehanizama koordinacije na centralnom i lokalnom nivou.

Takođe je razgovarano o izazovima i preporukama za budućnost u pogledu primene ove Konvencije.

Regionalni forum za Promociju sprovođenja Istambulske konvencije na Zapadnom Balkanu i u Turskoj nastavila svoj rad od 9. do 10. oktobra 2019. godine u cilju razmene najboljih praksi i obezbeđivanja saradnje svih aktera na ispunjavanju preporuka Grevios-a, za integrisani odgovor na borbu protiv nasilja nad ženama i ublažavanje rodne nejednakosti na regionalnom, nacionalnom i lokalnom nivou.

ARP je učestvovala na dvodnevnom forumu, na kome se razgovaralo o završetku izbora jednostranog rodnog seksa, održan u Istanbul

Na poziv Fonda Ujedinjenih nacija za populaciju (UNFPA) i Međunarodnog centra za decu (ICC), predstavnici Agencije za Ravnopravnost polova učestvovali su na dvodnevnom forumu o temi "Preferiranje dečaka i potcenjivanje devojčica", gde je obezbeđena platforma za razmenu znanja o preferiranju dečaka i izboru jednostranog pola i za podsticanje razmene i saradnje Jug-Jug između pogodjenih zemalja.

ARP je učestvovala na devetom sastanku zemalja članica i pred-članstva, koji je održan u Turskoj

Predstavnici Agencije za ravnopravnost polova na poziv Evropskog instituta za rodnu ravnopravnost prisustvovali su devetom sastanku aktera iz regiona, kako bi razgovarali o načinima saradnje i poboljšanju rodne ravnopravnosti na nacionalnom i regionalnom nivou, kao i da identifikuju prioritete i razgovarati o planu rada za 2019. godinu.

Iz ARP-a su predstavljene aktivnosti za 2018. i za prioritete 2019. godine. Gde je tokom ovog perioda ARP održala radionice za izradu KPRR-a, koji je već sada u završnoj fazi, održala je obuke za Procenu rodnog uticaja, objavila je Ex Posti ZRP-a, obuka za SOP, kao i nastavila je sa afirmativnom merom za registraciju nepokretne imovine u ime oba supružnika i za 2019. godinu.

Izvršna šefica ARP-a, Edi Gusia, učestvovala je na konferenciji sa temom “Mi nismo oružje ratovanja”, održanoj u Luksemburgu

Izvršna šefica Agencije za ravnopravnost polova, Edi Gusia, učestvovala je u Međunarodnoj konferenciji koju je pokrenula Veličanstvo Vojvotkinja Luksemburga Maria Tereza i u partnerstvu sa Fondacijom Dr. Denis Mukëege “ Mi nismo oružje rata”. Konferenciju je podržala Vlada Luksemburga u saradnji sa Forumom žena za ekonomiju i društvo održanom od 26. do 27. marta 2019. u Luksemburgu.

Veličanstvo Vojvotkinja Luksemburga Maria Tereza organizovala je ovu konferenciju sa ciljem rešavanja, izolacije i stigme za preživjele od seksualnog nasilja u oružanim sukobima.

Mukëege je svetski poznati ginekološki hirurg, kao i osnivač i medicinski direktor Bolnice Panzi u Bukavu, Demokratska Republika Kongo. Poznat je kao vodeći svetski stručnjak za “popravljanje” unutrašnje fizičke štete prouzrokovane od silovanja. Zajedno sa svojim timom tretirao ih je više od 50.000 žrtava istočno od Konga. U 2018-tu go-

dinu on je dobio Nobelovu nagradu za mir, zajedno sa jednom aktivistkinjom Jezidi i preživjelom od silovanja Nadia Murad, za svoje napore da okonča upotrebu seksualnog nasilja kao oružje u ratu i u oružanim sukobima.

AKTIVNOSTI SLUŽBENIKA ZA RODNU RAVNOPRAVNOST U MINISTARSTVIMA I OPŠTINAMA

Službenica za rodnu ravnopravnost u Ministarstvu odbrane, je izvestila o važnosti i uslovima koje ovo ministarstvo nudi u pogledu poštovanja i unapređenja ljudskih prava i rodne ravnopravnosti. Pravna infrastruktura MO/BSK garantuje jednake mogućnosti bez obzira na pol i nacionalnost, za stavljanje u funkciju njihovih individualnih potencijala u razvoju BSK-a, kao i jednaku korist od dostignuća ovog razvoja. Preporukom Jedinice za ljudska prava i rodnu ravnopravnost usvojen je predlog da se u programu Centra za osnovnu obuku predaje o rodnoj ravnopravnosti i njegovoj perspektivi, koja ima za cilj da podigne svest članova BSK o rodnoj ravnopravnosti, eliminaciji rodne diskriminacije, negativni stereotipi, nejednakost i predrasude. Program CBS nudi predavanja o osnovnu obuku za aktivnu i rezervnu komponentu, dok škola podoficira u tri razvojna programa za podoficire BSK sprovodi 10 časova obuke o ljudskim pravima, rodnoj ravnopravnosti i seksualnom uznemiravanju.

KRR je radi povećanja transparentnosti, jednakih i nediskriminatorskih mogućnosti tokom 2019. godine pratila proces zapošljavanja, selekcije novih regruta BSK. Što se tiče ovog procesa, izvešteno je o napretku procesa sa nalazima i preporukama.

Tokom 2019. godine u aktivnu komponentu BSK regrutovane su 102 ženske članice, dok je 569 muškaraca regrutovano u aktivnoj komponenti Snaga.

Da bi se kontinuirano poboljšalo uključivanje ženskog roda i njihovo napredovanje u karijeri, KRR u skladu sa Zakonom o Rodnu Ravnopravnosti, preporučila je da pod jednakim uslovima prednost ima manje zastupljen rod. Ove preporuke su ponovljene tokom učešća kvaliteta posmatrača u Bilateralnim odborima za obuku kao i u periodičnim izveštajima.

Tokom 2019. godine, 240 članova (vojnih i civilnih) prisustvovalo je bilateralnim treninzima, od čega 21 žena (8,75%) i 219 muškaraca (91.25%)

Tokom ove godine je unapređeno svega 106 vojnih žena i ukupno 704 (vojnika) muškaraca.

Što se tiče trenutne statistike u Ministarstvu odbrane i BSK-u je kao sledeće:

Ukupan broj žena i muškaraca u MO (vojni i civilni) 53 vojni u MO (tri (3) žene i 50 muškaraca), 106 civilnih u MO (30 žena i 76 muškaraca).

Broj i procenat žena u MO (civila) 30 Žene (civilne) trenutno su u MO ili 28,30%, dok su muškarci MO (civilni) 76 Muškarci trenutno u MO ili 71.70%.

Ukupan broj žena u uniformi u MO/BSK - u MO/BSK u uniformi opslužuje 300 žena (vojne) ili 10,80% od ukupnog broja.

Broj i procenat muškaraca u uniformi u MO/ BSK - Trenutno u MO/BSK u uniformi služe 2477 muškaraca (vojnike) ili 89,20% od ukupne opšte snage.

Broj i procenat žena u MO, na rukovodećim pozicijama (za civilne), 10 žena je na rukovodećim pozicijama u MO, ili 20,83% od ukupnog broja rukovodećih pozicija u MO. Broj i procenat muškaraca u MO-u, na rukovodećim pozicijama (za civile) 38 muških civilnih službenika (od kojih troje (3) su vršioci dužnosti), služe u vodeće policije u MO ili 79,17% od ukupnog broja vodećih pozicija u MO.

Broj žena u BSK-u, prema činovima - Kao što je već gore pomenuto, trenutno u MO/BSK služe 300 vojnih žena u određenim činovima, kako sledi: General brigade (OF6) - jedan (1), potpukovnik (OF4) - četiri (4), major (OF3) - šest (6), kapetan (OF2) - šest (6), Poručnik (OF1) - tri (3)), Potporučnik (OF1 *) - dva (2), Narednik major (OR9) - jedan (1), prvi Narednik /Master Narednik - pet (5), Narednik prve klase - sedam (7), Narednik Štaba - četiri (4), Narednik - 25, Razvodnik /specijalista - 103, vojnik prve klase - 31, i vojnika - 102.

Realizirana aktivnost od MBSK

Službenica za rodnu ravnopravnost u Ministarstvu zdravlja, tokom 2019. godine obavio je nadzorne posete kako je predviđeno planom rada u javnim zdravstvenim ustanovama primarne, sekundarne i tercijarne nege u cilju obaveštavanja izbliza, poštovanju važećeg zakonodavstva. Informisanje zdravstvenih profesionalaca o pružanju zdravstvenih usluga za žrtve porodičnog nasilja i distribuciji materijala u skladu sa zakonodavstvom.

Što se tiče položaja odlučivanja prema polu u MZ-u, je kao sledeće: Ukupan broj pozicija za odlučivanje osoblja MZ-a je 155 što uključuje: 96 administracija, 7 Odsek primarne zaštite, 29 farmaceutski inspektori Inspektorat zdravstva, 23 kabineta; Pozicije odlučivanje, žene/muškarci: 14 direktora i 2 direktorice.

Korisnici treninga tokom 2019. godine su 64 žene i 48 muškaraca; Korisnici novih radnih mesta tokom 2019. godine su: 11 žena, 7 muškaraca;

Tokom 2019. godine obavljene su posete nadgledanja u javnim zdravstvenih ustanova primarne, sekundarne i tercijarne zaštite, u opštinama Vučitrn, Mitrovica, Đakovica, Peć, Uroševac, Gnjilane, Priština.

Dok je za nasilje u porodici prema standardnim postupcima delovanja i Smernice o nasilju rodno zasnovanom za pružaoce zdravstvenih usluga, pokrenut i sprovedeni su okrugli stolovi sa zdravstvenim profesionalcima u sedam regiona Republike Kosovo za medicinsko osoblje, uključujući regionalne bolnice, UKCK-emergenca, ginekološke i psihijatrijske klinike, GCPM i centri za Mentalno Zdravlje, učesnici su bili 210 zdravstvenih profesionalaca; tema obuke: identifikacija, tretman, upućivanje od zdravstvenih profesionalaca za rodno zasnovano nasilje, nasilje u porodici.

Održane su obuke sa NVO-ima: četvoro-dnevna obuka sa 27 učesnika sa UNFPA-MZ-AMC, ukupno 108 zdravstvenih profesionalaca iz regiona Republike Kosovo.

Četvoro dnevna obuka, 46 učesnika sa UNDP-SOZ-MZ, sa zdravstvenim profesionalcima i mamijama u kućnim posetama iz regiona Republike Kosovo, na temu: Rodna socijalizacija i rodna dinamika, i uloga zdravstvenog sistema u reagovanju na rodno zasnovano nasilje, sertifikovano od Lekarske komore.

Realizirana aktivnost od MZ

Službenica za rodnu ravnopravnost u Ministarstvu trgovine i industrije, tokom 2019. godine radila je prema zadacima definisanim u savetovanju i praćenju pitanja ljudskih prava i rodne ravnopravnosti prema ZRP-a. KRR je bila član verifikacionih komisija za nekoliko pozicija koje je objavila ministarstvo. U okviru proslave 8. marta organizovan je sastanak sa ženama zaposlene u Ministarstvu kojem su prisustvovali i čelnici političkog osoblja ovog ministarstva i razgovarano o njihovim zahtevima, idejama vezane za posao i unapređenje žena u institucijama.

U odnosu na prvu polovinu 2019. godine, broj žena službenika u MTI porastao je za 2%, što se smatra napretkom u povećanju broja žena u ministarstvu za ovu godinu 2019. Trenutno su zaposlene u MTI-u ukupno 240 službenika. Od toga 154 ili 64% su žene, a muškarci 86 ili 36%.

MTI, odnosno Kosovske agencije za investicije i podršku preduzećima (KIESA) organizovala je sajmove „Žene u poslu i tradicionalnim zanatima“ na kojima su učestvovala 32 biznisa i udruženja žena preduzetnica iz različitih zajednica Kosova u opštini Gnjilane.

U poslovnom parku u Glogovcu su devet odsto (9%) žena preduzetnica.

Savetodavna šema Voucher, Kupon cilja da pruži subvencionisane savete MSP-ima, kako bi se povećao ukupni učinak MSP-a. Kupon za savetovanje podržava razvoj preduzeća pružanjem subvencionisanih savetodavnih usluga, koje na početku daju svim aplikantima - žene preduzetnice 10 bodova više, kao i svi poslovni zahtevi koji su nam predstavljeni i koji imaju za cilj da zaposle žene koje dobiju 10 bodova više. Vredno je spomenuti da ove godine putem Svetske Banke podržavaju i neka preduzeća u pogledu savetovanja i sertifikacije.

Grant za MMSP-a, - Cilj je povećati proizvodne kapacitete. Cilj je smanjiti trgovinski deficit i poboljšati proizvodni kapacitet mikro, malih i srednjih preduzeća (MMSP), povećati ulaganja, izvoz, konkurentnost i stvoriti nova radna mesta.

Podržane su subvencije sa finansijskim sredstvima za MSP-e za kupovinu novih proizvodnih mašina tokom 2019. godine: TPP "Shehu" Delfina Shehu, TPP "Blendi" Fatime Rama, Rami Plast Hava Hajdari. Takođe, na sajmovima organizovanim u inostranstvu podržano je Udruženje žena "Žene Kruše", koje je održano u Švajcarskoj.

Realizirana aktivnost od MTI

Službenica za rodnu ravnopravnost u Ministarstvu obrazovanja, nauke i tehnologije, na osnovu godišnjeg planiranja tokom godine sprovedla je brojne aktivnosti u pogledu rodne ravnopravnosti u oblasti obrazovanja i vaspitanja. U okviru proslave 11. oktobra, Nacionalnog dana devojaka, ove aktivnosti su se odvijale: obaveštenje kod ODO-a da jedan nastavni čas posvetiti pažnju značajnog datuma 11. oktobra, MONT preko angažovanih stručnjaka održao je dve informativne sesije u opštini Dečane sa dve ONSŠ "Isa Boletini" i "Sylejman Vokshi". Broj učesnika bio je 108 učenika osmih razreda i devetih. Svrha ovog dana je podsticanje devojčica da se orijentišu na karijeru, ne samo u profesijama koje se tradicionalno identificiraju kao devojačke, već i za takozvane profesije tipične za muškarce. U okviru obeležavanja nedelje Prava žrtava kriminala, održane su sledeće aktivnosti: Za obeležavanje ove nedelje, obavestene su ODO-e da njihove škole sprovode aktivnosti zbog značaja obeležavanja ove nedelje. MONT preko angažovanih stručnjaka održala je dve informativne sesije u opštini Prizren sa nastavnicima ONSŠ -a "Lekë Dukagjini" (35 učesnika) i u opštini Mališevo u ONSŠ "P.N. Luarasi" sa učenicima devetog razreda, čiji je broj bio 19 učenika. Tokom održanja sesije u ONSŠ "Lekë Dukagjini" Pored predstavnika MONT-a, prisutni su bili i predstavnici roditelja, pedagog, psiholog i nastavnici Građanskog vaspitanja, Albanskog Jezika, Figurativna umetnost, Muzičkog obrazovanja, istorije i razrednih nastavnika. Povodom 16 dana aktivizma, MONT je planirao aktivnosti koje su održane u dve ONSŠ-e "Hasan Prishtina" i "Sali Bytyqi" u opštini Mališevo. Učesnici su bili učenici devetih razreda i nastavnici iz odgovarajućih škola, koji su upoznati sa Standardnim postupcima za zaštitu od nasilja u porodici, kao i sa pravnim okvirom koji promovise rodnu ravnopravnost.

Realizirana aktivnost od MONT-a

Službenica za rodnu ravnopravnost u Ministarstvu administracije i lokalne samouprave tokom 2019. godine sprovela brojne aktivnosti, obraćajući posebnu pažnju aktivnostima u oblasti rodne ravnopravnosti, sprečavanju trgovine ljudima, izgradnji kapaciteta u potpunosti u skladu sa lokalnim i međunarodnim strateškim dokumentima. MALS prema Strategiji lokalne samouprave 2016-2026, kao i Godišnjem planu rada za 2019. godinu, planirala je da ostvari pet ciljeva, od kojih je jedan Promovisanje ljudskih prava i jačanje kapaciteta, koji uključuje i rodnu ravnopravnost.

Da bi podržao sektorske politike sa prioritetom za zemlju i kao afirmativna mera, ovo ministarstvo je po prvi put stvorilo poseban podsticajni fond za rodnu ravnopravnost kako bi podstakao opštine da postignu rodnu ravnopravnost kao pod-zastupljenu kategoriju u javnom sektoru. Ovom prilikom je, prema rezultatima opštinskog učinka u sprovođenju Zakona o ravnopravnosti polova, za opštine korisnice izdvojeno je 200.000.00 (dvesta hiljada evra). Dakle, za dobar učinak u postizanju rodne ravnopravnosti na pozicijama donošenja odluka i primeni Zakona o ravnopravnosti polova, ove godine su nagrađene 4 opštine: Opština Kamenica, Glogovce, Severna Mitrovica i Opština Klokot.

MALS u saradnji sa OEBS-om organizovali su okrugli sto na temu rodna zastupljenost na lokalnom nivou dve godine nakon lokalnih izbora. Ministarka Hodžić predstavila je podatke za prethodne dve godine da je zabeležen napredak u uključivanju žena u lokalne institucije, ali je naglasila da taj princip nije dostigao pravi nivo. Dakle, potrebno je u potpunosti sprovesti sve zakone i institucionalni mehanizmi u borbi protiv diskriminacije i marginalizacije žena u svim sferama života i procesa koji se odvijaju u kosovskom društvu.

U 38 opština RKS-a svima upravljaju muškarci. Od 38 predsednika skupština opština, 32 su muškarci, a 6 žene. Dok su direktori direkcija u opštinama ukupno 352 direktora, od ovog broja 85 direkcija vode žene, 267 vode muškarci, za 37 opština (opština Zubin Potok nedostaje). Ovo pokazuje da ove godine postoje promene, sa 18% koliko je predstavljala zastupljenost u 2018. godini, sada iznosi 22,16%, što znači da će nakon preduzetih mera od strane MALS-a ima poboljšanje položaja žena u odlučivanju od prošle godine za 3,43%. Od ukupno 38 potpredsednika, dve su žene (Suva Reka i Zubin Potok), dok su 36 muškarci.

Opštine Glogovac, Kamenica, Klokot, Severna Mitrovica, Priština, Junik, Obilić najbolji su primer poštovanja zakona o rodnoj ravnopravnosti, jer su u odlučivanju odredile žene sa 50%, dok se u opštinama sa većim brojem stanovnika i administracije, ne poštuje se Zakon o RR-u, kao što su opštine Đakovica, Prizren, Podujeva, Južna Mitrovica, Kosovo Polje, Mališevo, Gračanica, Suva Reka, Vučitrn. Dok one opštine sa 0% su opštine Štrpce, Ranilug, Mamuša i Dragaš.

MALS u saradnji sa ARP-om poslalo je službeno pismo svim opštinama RKS-a, gde je zahtevano da *“Opštinski organi su dužni da usvoje i sprovedu posebne mere za postizanje zastupljenosti manje zastupljenog pola, do postizanja jednake zastupljenosti žena i muškaraca”*. Po zahtevu za poštovanje ustavnih i zakonskih standarda za ravnopravno predstavljanje polova, odnosno stvaranja prostora i uslova za povećanje broja zastupljenosti žena u izvršnim organima i trupama skupštine opštine. MALS se pobrinula da kroz pravnim mehanizmom administrativnog preispitivanja ne potvrdi zakonitost bilo koje odluke opština koje nemaju sastav predstavljanja odgovarajuće zastupljenosti za oba pola u stalnim odborima skupštine opština, onog za politiku i finansije i Odboru za zajednice. U ovom procesu, MALS je vratila sve one odluke koje nisu ispunile ovaj standard, zahtevajući preispitivanje odgovarajuće odluke i njenu izmenu na način da se obezbedi odgovarajuća zastupljenost u ovim odborima za oba pola.

Ukupan broj državnih službenika u MALS je 126, od kojih su 63 žene i 63 muškarci. Na nivou menadžmenta, osim generalne sekretarice, od pet (5) odeljenja izabrane su dve (2) direktorice odeljenja, dok se ostala tri (3) odeljenja upravljaju od muškarca. Takođe, na nivou rukovodioca divizija od 19 divizija koliko ukupno ima MALS, deset (10) njih rukovode se od žene i devet (9) divizija rukovode muškarci. MALS se fokusirala na sprovođenje zakona o rodnoj ravnopravnosti i jednakoj zastupljenosti na pozicijama državne službe. Rodna zastupljenost u MALS-u postignuta je 50% na svim nivoima.

Realizirana aktivnost od MALS

Službenica za rodnu ravnopravnost u Ministarstvu za infrastrukturu i transport, sprovela je aktivnosti u skladu sa prethodnim planom i strategijom za 2019. KRR je pratila i bila član raznih komisija i odluka radi postizanja najboljih mogućih standarda koji promovišu rodnu ravnopravnost u MIT-u. Povodom obeležavanja 8 marta, organizovana je jednodnevna obuka na temu: *“Opšte rodno budžetiranje”* u kojoj su učestvovali službenici Ministarstva za infrastrukturu i transport. Prema izveštaju koji je poslat od KRR-a u MIT-u, na Kosovu postoji ukupno 135 centara za tehničku kontrolu vozila, od kojih 129 su vlasnici muškaraca, a 6 žene.

Ukupan broj u pogledu vozačke dozvole iz teorijskog dela kategorije „B“, podeljen po polu za period 2019. godine, ukupno je testiranih kandidata: 62.453, od kojih je 18.841 ili 56% muškaraca položilo test, dok su žene 14.387 ili 44%.

Izveštaj odeljenja za vozila MIT-a za 2019. godinu, ukupan broj licenciranih auto škola od MIT-a, a koje su u vlasništvu žena i muškaraca, broj Ispitanika za vožnju, Ispitanika za teoriju, vozači instruktora / vozači, profesionalni predavači u auto škole

2019	Ukupno	Muškaraca	% M	Žena	% Ž
Auto škole	265	206	77.74	59	22.26
Ispitanika teorije	48	43	89.58	5	10.42
Ispitanika vožnje	4	3	75.00	1	25.00
Instruktor vozača	261	197	75.48	64	24.52
Profesionalnih predavača na A. Š.	136	120	88.24	16	11.76

MIT ima ukupno 11 žena na rukovodećim pozicijama, dok je po zaposlenim 288, od čega su 74 ili 26% žene, dok su 214 ili 74% muškarci.

Realizirana aktivnost od MIT-a

Službenica za rodnu ravnopravnost u Ministarstvu životne sredine i prostornog planiranja, izveštavao je o aktivnostima preduzetim za 2019. Aktivnosti KRR-a preduzete su u saradnji sa konsultantima projekta Sida i MŽSPP-a delujući da ljudska prava i rodna ravnopravnost uključeni u svaku fazu procesa i planiranje, usvajanja, sprovođenja, politike i programa kao i budžeta ovog ministarstva. Pored toga, organizovane su dve radionice i sastanci za izradu dokumenta strateških smerova i akcionih planova za rodnu ravnopravnost na MŽSPP, gde su prisustvovali 20 zvaničnika ministarstva, od kojih 14 žena i 6 muškaraca.

U čast obeležavanja 8 marta, organizovan je okrugli sto za diskusiju na temu "Integracija i rodno budžetiranje u izradi i primeni politika ministarstva. Dok je tokom kampanje 16 dana aktivizma održana obuka "Rodno zasnovano nasilje i uticaj pola na životnu sredinu". Učesnici ovog dvodnevno-og treninga bili su 17 osoba, 12 žena i 5 muškaraca. Ovu aktivnost je podržala Sida.

U okviru projekta "Program životne sredine Kosova 2016-2020" koji je sproveden na MŽSPP u partnerstvu sa FCG, NCG i EPTISA i podržan od strane Sida, realizovan je upitnik za osoblje ministarstva o ovoj temi " Procena potreba za rodne obuke u MŽSPP-u", zasnovana na devetoj komponenti projekta gde se uključuje rodna ravnopravnost. KRR je takođe održala obuku " Razlike/seks i pol, rodne uloge, norme, rodni stereotipi "

KRR je takođe bila deo grupe u izradi koncepta dokumenata preduzetih od MŽSPP

Realizirana aktivnost od MŽSPP

Službenica za rodnu ravnopravnost u Katastarskoj agenciji Kosova, tokom 2019. godine nadgledala katastarske kancelarije radi primene Administrativnog uputstva br. 02/2019 o posebnim merama za registraciju zajedničke nepokretne imovine na ime oba supružnika kojima je cilj da se supružnici koji registruju zajedničku imovinu oslobode od početnog poreza (Član 5 Administrativnog uputstva br. 02/2019 o tarifama usluga za upis prava na nepokretnu imovinu) **u opštinskim katastarskim kancelarijama;**

Statistike vlasnika na rodu osnovu na nivou zemlje su 441.125 (80, 58%) muškaraca i 95.457 (17, 44%) žena. Od stupanja na snagu afirmativne mere akcije 2016-2019, 5392 supružnika su imali koristi.

Kada su u pitanju zaposleni u KAK, ukupno je 52 zaposlenih, od kojih su 33 muškarci i 19 žene. Dok na nivou menadžmenta ima 6 muškaraca i 5 žena, uzimajući u obzir ovu cifru, može se videti da je KAK uspjela da ima rodnu ravnopravnost na nivou menadžmenta.

Inače, u okviru obeležavanja kampanje 16 dana aktivizma, KRR je pripremila brošuru kako bi obavestila građane o registraciji imovine u ime oba supružnika.

Realizirana aktivnost od KAK

Službenica za rodnu ravnopravnost u Ministarstvu ekonomskog razvoja, izveštavala o rodnoj statistici u MER-u, uključujući i agencije u okviru ovog ministarstva. Trenutno u MER-u ima 150 državnih službenika, od kojih čega 60 žena i 90 muškaraca. Dok što se tiče političkog osoblja u MER-u, ukupan broj je 27, od kojih 9 žena i 18 muškaraca. Rodna struktura u Agenciji za energetske efikasnost je 4 žene i 3 muškarca. Kosovska agencija za efikasnost tokom 2019. godine doprinela je unapređenju žena na Kosovu, u okviru Projekta Millenniumkosovo MCC za energetske efikasnost AKEE je bila ključna institucija u izradi projektnih zadataka, gde je predloženo da se u energetskom sektoru poveća kapacitet za žene. Ovom prilikom 28 žena je dobilo stipendije za studije u energetskom sektoru u SAD.

Inače, KRR je takođe deo Udruženja žena u energetskom sektoru, koje je pokrenuto u 2017. uz podršku projekta USAID, REPOWER-KOSOVO i prva je i jedina organizacija civilnog društva na Kosovu koja se fokusira na pol u energetskom sektoru. Institucije partnera koje su podržale inicijativu bile su: Kosovska energetska korporacija (KEK), Regulatorni ured za energije (RUE), Operator sistema, prenosa i tržišta (KOSTT) i Ministarstvo za ekonomski razvoj (MER). Do sada, AWESK ima oko 140 članova, profesionalaca obučanih i obrazovanih širokim spektarom profila, uključujući: žene inženjera, pravne stručnjake, administratore i LJR, IT, marketing osoblje i PR i akademika od inženjerije i društvenih nauka.

Svrha stvaranja AWESK-a je unapređenje rodne raznolikosti kroz nadgledanja, umrežavanje, razvoj veština i samostalno upravljanje karijerom. On cilja da pomogne institucijama da identifikuju konkretne i izvodljive akcije koje će osnažiti žene u energetske industriju za vrednost i profesionalni razvoj.

Službenica za rodnu ravnopravnost u Ministarstvu kulture, omladine i sporta, Povodom obeležavanja Međunarodnog dana žena, učestvovala je u formiranju inicijative za saradnju različitih projekata između žena na Kosovu i Britaniji. Nakon diskusije o dostignućima, ali i mnogim izazovima za žene na Kosovu, u obrazovanju, zapošljavanju, donošenju odluka, itd., rodila se inicijativa za formalno organizovanje žena iz dijasporu u Velikoj Britaniji. "Ova aktivnost sprovedena je u saradnji sa Ambasodom Kosova u Velikoj Britaniji.

Govoreći o doprinosu albanskih žena u dijaspori, gde je deo diskusije bila i KRR, koji je rekla da bi trebalo da budemo više posvećeni nego do sada za obrazovanju, promociji i podizanju građanske svesti - kako bismo podsticali osećaj kulturnog identiteta i kao izvor inspiracije i inovacije. Kao važan deo procesa odbrane, istovremeno poseban izazov za Kosovo, ostaje obrazovanje novih generacija o kulturnom nasleđu i podizanja građanske svesti, kao i promovisanje i povećanje vidljivosti potencijala vrednosti kulturnog nasleđa na nacionalnom i međunarodnom nivou.

KRR je takođe tokom 2019. godine objavila članak u novinu Kosova Sot, oko porodijskog odsustvu, pod nazivom "Majke su prisiljene da biraju između posla i deteta".

Realizirana aktivnost od MKOS

Službenica za rodnu ravnopravnost u Studentskom centru, na osnovu zadataka i odgovornosti koje ima tokom godine je održala diskusiju sa osobljem studentskog centra za sprovođenje ZRP-a. Takođe je tokom godine realizovala posete u studentskim domovima, gde od 8 domova koji su ukupno 5 od njih su žene dok je 3 muškarca.

Podaci što se tiče osoblja u SC-u su ukupno 239, od kojih 75 žena i 164 muškaraca, na pozicijama za odlučivanje su 3 žene i 14 muškaraca. Dok su studenti 1504 muškarci i 2362 žene.

Službenica za rodnu ravnopravnost u opštini Dragaš, preduzela je aktivnosti na osnovu ciljeva koje je planirala tokom godine, za sprovođenje, praćenje i izveštavanje o sprovođenju lokalnog i međunarodnog zakonodavstva o promociji i širenju vrednosti u oblasti ljudskih prava, a posebno **žena. Povodom proslave 8. marta - Dana žena, održana je debata na kojoj su bile prisutne sve zaposlene sve žene kao:** Žene u administraciji, GCPM-a, Obrazovanju, članice skupština, osobe porodica heroja, i gosti su bili osim gradonačelnika, prisutni su bili i direktor za obrazovanje i zdravstvo, Predsednica Preliminarne komisije za ljudska prava i ravnopravnost polova, gđa. Duda Balje, gde se razgovaralo o potrebi funkcionalizacije dečjeg vrtića, (koja je jedina opština bez javnog dečjeg vrtića), funkcionisanje ginekološkog odeljenja, podsticanje jednog lekara žena u GCPM u Dragašu i žene u odlučivanju što i dalje ostaje tabu tema u opštini Dragaš.

U saradnji sa policijom, održana su informativna sesija sa svim učenicima IX razreda u opštini o seksualnom zlostavljanju dece. Održani su sastanci sa ženama za ZRR-a i nasilja u porodici, gde su prisustvovala 20 žena raznih profila domaćice, radnica iz različitih sektora - sastanak je podržan od UN WOMEN. Tokom kampanje 16 dana aktivizma protiv porodičnog nasilja održana je debata sa predstavnicima vodećih struktura opštine i različitih institucija i članova mehanizma, takođe nakon rasprave realizovali smo Marš, na trgu Dragaš pod motom " Zdrava porodica - Zdravo društvo". Debata i marš održani su u prisustvu lokalnih medija, Radio Šar, TV-Opoja kao i javne televizije, RTK, a prisustvovalo je skoro 1000 osoba učenika, nastavnika, predstavnika institucija članova O.M. i razni građana.

Takođe, održano je nekoliko sastanaka sa KDI po različitim selima, nastojeći da žene i devojke budu prisutne na sastanku o opštinskom budžetu. Obeležavanje Dana ženskog preduzetništva organizovana je 15. novembra, sa nekim ženama farmera iz opštine Dragaš i Vitina, podržane od agro-poljoprivredni program UNDP-a i ADA-e.

Realizirana aktivnost od opštine Dragaš

Službenica za rodnu ravnopravnost u opštini Glogovac, na osnovu dužnosti i odgovornosti tokom 2019. godine, realizirala je niz aktivnosti za promovisanje i unapređenje rodne ravnopravnosti u zemlji. Povodom nastavka afirmativne mere za registraciju imovine u ime oba supružnika, KRR je podelila poster na ulazu opštine, kako bi građani bili informisani. Tokom 2019. godine, u Direkciji za geodeziju, katastar i imovinu, kao rezultat nastavka afirmativne mere, podnesena su 32 zahteva za registraciju imovine u ime oba supružnika, dok ukupno od 2019. godine su 99 slučajeva gde su žene u bilo kojem obliku su uključene u vezi sa imovinom bilo to prebacivanje, registracija imovine u ime žena, nasledstvo itd.

KRR u saradnji sa CPPŽ sa direktoricom Kadire Tahiraj i radiologom KCPM Shkelzen Gashi održana je informativna sednica o raku dojke. Na ovoj informativnoj sednici osim službenika od opštine učestvovalo je i civilno društvo. Broj učesnika je bio 47 žena.

U okviru kampanje 25. novembra, Međunarodnog dana borbe protiv nasilja nad ženama, su realizirana nekoliko postera i letaka koja su podeljena u opštinskim institucijama kao i kod građana sa porukom o sprečavanju nasilja u porodici, kao i o zakonodavstvu koje reguliše nasilje u porodici, kao i u institucijama u kojima mogu potražiti pomoć ako su žrtve porodičnog nasilja. Takođe održan je i sastanak u Centru za socijalni rad, u vezi sa pomoći koju oni pružaju žrtvama porodičnog nasilja, sa kojim se poteškoćama i izazovima suočavaju tokom njihovog rada u tretiranju žrtava.

KRR je održala sastanak sa timom OEBS-a, u vezi sa upitnikom "Praćenje Zakona o ravnopravnosti polova". Tokom ovog sastanka se razgovaralo o strategijama i planovima delovanja koje ih sprovodi opština kako bi promovisala rodnu ravnopravnost, obezbeđivanje rodne integracije politika, odgovorno rodno budžetiranje, rodni sastav Skupštine opština, rodni sastav Komiteta za zajednicu itd.

Opštinska direkcija za obrazovanje tokom 2019. godine, je dodelila 40 stipendija za učenike srednjih škola i 160 drugih za studente univerziteta, od njih 127 stipendija za žene i 33 za muškarce. Studenti korisnici opštinske stipendije za akademsku godinu 2019/2020 potpisali su ugovore za primanje stipendija dodeljene od opštine u iznosu od 500 € po studentu.

Direkcija za ekonomski razvoj u saradnji sa ARP-om održala je obuku „Osnaživanje mladih i žena u mekim veštinama i upravljačkim veštinama“. U ovoj obuci učesnici su se profesionalno obučavali o mekim i upravljačkim veštinama. U ovoj obuci su učestvovali gradonačelnik opštine, direktorica za ekonomski razvoj, žene iz Centra za promovisanje prava žena, mladih iz Omladinskog centra, od Kancelarije zavoda za zapošljavanje i građana. Korisnici ove obuke bili su 27 osoba, od kojih 17 su bile žene i 10 muškaraca.

Direkcija za poljoprivredu, šumarstvo i ruralni razvoj je podržala sa 100 multi kultivatora farmere opštine, od kojih su 11 žene, dok je sa staklenicima podržala 93 farmera, od kojih su 24 korisnice bile žene i 69 muškarci.

Direkcija za kulturu, omladinu i sport tokom 2019. godine, je subvencijama podržala NVO "Bliri" za realizaciju aktivnosti. Gde je korisnica realizirala dvodnevni sajam za promovisanje tradicionalnih proizvoda. Svrha ovog sajma bila je ekonomsko osnaživanje žena u biznisu, tradicionalni zanati, prerada voća i povrća, uzgoj meda i prerada drveta.

Opština Glogovac jedna je od opština sa jednakom rodnom zastupljenošću, gde od ukupno 12 direkcija, 6 se rukovode žene, velika većina osoblja opštinske administracije su žene.

Realizirana aktivnost od opštine Glogovac

Službenica za rodnu ravnopravnost u opštini Vitina, tokom 2019. godine, je razvijala brojne aktivnosti na osnaživanju i ulozi žena. Održane su dve obuke sa opštinskim službenicima, NVO, skupštinskim savetnicima za sprovođenje primenljivih zakona u funkciji rodne ravnopravnosti, gde su korisnici od ovih obuka 30 učesnika (opštinski službenici iz različitih sektora i opštinski savetnici). U saradnji sa KDI, organizovan je okrugli sto o učešću žena na javnim sastancima, gde su učestvovali 25 osoba, od njih je bilo iz direkcija, opštinskih savetnika, učesnika civilnog društva, omladinskih organizacija.

KRR je izvršila rodnu analizu i pripremu rodnog budžetiranja u ekonomskim kategorijama: platama, dnevnicama kao i kapitalnim investicijama, gde su date nove preporuke kako bi se otklonile rodne nejednakosti u ove tri ekonomske kategorije, a koje preporuke su inkorporirane u budžetu 2020. godine.

Takođe je pripremljen i podeljen letak "Spoznavaj prava", gde su date informacije o pravima na nasleđe i imovinu, u skladu sa važećim zakonima.

U saradnji sa Policijom Kosova, Centrom za socijalni rad kao i tima delovanja za bezbednost u zajednici, u školama u opštini Vitina održano je predavanje za sprečavanje seksualnog uznemiravanja, zloupotrebe društvenih mreža, trgovine ljudima, sprečavanje nasilja u porodici, gde su korisnici od ovih predavanja bili 1400 učenika nižih srednjih škola opštine Vitina.

Obeležavanje Nedelje žena preduzetnice održana je kroz okrugli sto sa opštinskim institucijama, aktivnim ženskim biznisima koja deluju u opštini Vitina, i organizovana je u saradnji sa UNDP-om i imala je za cilj pronalaženje modaliteta za stvaranje olakšica za razvoj biznisa koje se rukovode od žena. Tokom ovog perioda održana su dva sajma pod motom „Prepoznajmo tradicionalne vrednosti“, gde su žene preduzetnice na ovim sajmovima imale priliku da izlože proizvode svojih biznisa.

Između ostalih aktivnostima je i kampanja „Nedelja za jednakost“ gde su u okviru ove kampanje organizovane različite aktivnosti u svim školama opštine Vitina, kao izložbe, predavanja, razgovora između nastavnika i učenika i druge aktivnosti. U saradnji sa organizacijom „Žene za žene“ i Američkom ambasadam, organizovan je sastanak gde je pokrenut (1) jednogodišnji projekat „Stručno usavršavanje za zapošljavanje“ sa fokusom na žrtve nasilja, učesnice su bile 50 žena.

U opštini Vitina osnovan je Mehanizam koordinacije protiv nasilja u porodici, koji ima za cilj sprečavanje nasilja u porodici, zaštitu i reintegraciju žrtava porodičnog nasilja, i sastavni deo ovog mehanizma su 15 relevantnih institucija koje se bave ovom problematikom. Kampanja 16 dana aktivizma razvijena je sa brojnim aktivnostima kao: predavanja u školama sa učenicima, deljenje letaka i postera na različitim lokalitetima.

Službenica za rodnu ravnopravnost u opštini Mališevo, tokom godine je održala sastanke, predavanja i brojne aktivnosti u sprovođenju plana rada. Na početku godine je realiziran sastanak sa grupom žena, zajednicom za rodnu ravnopravnost i aktivnim NVO u opštini, gde su prikazani glavni ciljevi za planiranje rada za 2019. godinu. Nedelja marta je bila uključena u razne aktivnosti, poseta porodicama palih boraca (devet porodica), otvaranje izložbe sa istaknutim Albancima tokom godinama, poseta udruženju za promovisanje prava žena u Glogovac i deljenje zahvalnica za uspešne žene, uključujući dati doprinos u obrazovanju i emancipaciji, porodicama palim boraca, posle smrti, dat doprinos tokom rata, i biznisu.

Takođe su održani sastanci sa grupom žena i Odborom za rodnu ravnopravnost gde se razgovaralo o formiranju koordinacionih mehanizama protiv nasilja u porodici, i ovo se prenelo sa nekoliko preporuka. Vredi spomenuti da se potpisao ugovor razumevanja za formiranje koordinacionih mehanizama protiv nasilja u porodici u opštini Mališevo (u saradnji sa OEBS-om). Nakon formiranja MPNP-a, ovaj mehanizam je održao sastanak sa direktoricom skloništa "sigurna kuća" radi pomoći i podrške od strane opštine, saradnje između institucija koje tretiraju slučajeve porodičnog nasilja.

U saradnji sa timovima delovanja za sigurnost u zajednici realizovali smo okrugli sto o nasilju u porodici i uključivanje svih škola sa predavanjima na istu temu, koji su završili u oktobru. U saradnji sa CPŽ - Glogovac, organizovali smo u Mališevu okrugli sto za žrtve seksualnog nasilja, i preporučili smo da se ovakvi sastanci realiziraju i u nekim ruralnim sredinama naše opštine.

Što se tiče 16 dana aktivacije, tri predavanja su realizovana u dve srednje škole i jednoj osnovnoj školi, u saradnji sa policijom, nakon predavanja učenici su imali priliku da odgovore na neka pitanja

postavljena u upitnicima, u kom slučaju od njihovih odgovora rezultira da oni imaju znanje u vezi sa nasiljem u porodici, znaju gde da se obrate ako je nasilje prisutno.

U nastavku, održan je okrugli sto o nasilju u porodici, odnosno otklanjanje nasilja prema ženama, prisutni su bili akteri koordinacionog mehanizma, gde je predstavljena uloga policije, KRR, CSP, skloništa u odnosu sa žrtvama nasilja, među ostalo diskutirano je i za utvrđenim ciljevima u okviru mehanizma: u sprečavanju i osveščivanju, zaštitu i koordinaciju i rehabilitaciju i reintegraciju.

Statistički podaci na rodnim osnovama

Od 11 imenovanih direkcija, je jedna direktorica (DKOS), i 3 su menadžerke sektora. Od 41 škole i dva odeljenja, 9 su direktorice. Registrovani su ukupno 140 biznisa - 22 žene i 118 muškaraca. U socijalne pomoći su ukupno 720.

Zaposleni u opštinskoj administraciji su 146 žena i 146 muškaraca, obrazovanje 345 žena i 586 muškaraca, zdravstvo 59 žena i 61 muškaraca.

Realizirana aktivnost od opštine Mališevo

Službenica za rodnu ravnopravnost u opštini Đakovica, na osnovu plana rada, pune promocije ljudskih prava, rodne ravnopravnosti, zaštite prava dece i zajednica sprovela je nekoliko aktivnosti tokom 2019. godine.

Na inicijativu KRR-a, i uz podršku Opštine Đakovice i uz podršku kancelarije Un Women na Kosovu, organizirana je Regionalna konferencija na temu: „Izazovi i dostignuća Albanske žene u posleratnom periodu“. U ovoj konferenciji su prisustvovala iz Albaniju, Crne Goru, Makedoniju i Preševsku dolinu. Radovi za Regionalnu konferenciju žena organizovani su u četiri panela, sa različitim temama što pripadaju izazovima i dostignućima Albanske žene u 20-godišnjem periodu nakon poslednjeg rata na Kosovu.

KRR je održala 6 sastanaka sa Grupom žena skupštine i 10 sastanaka sa lokalnim NVO u cilju podrške i unapređivanja žene u svim sferama, kako društvenim tako i političkim. Organiziranje okruglog stola za promovisanje rodne ravnopravnosti na opštinskom nivou temom „Rodna ravnopravnost na nivou opštine-opšte rodno budžetiranje“. Ova aktivnost je realizovana u cilju diskusije i koordinacije aktivnosti na polju rodne ravnopravnosti, u lokalnoj samoupravi. Organizovano je pet (5) sastanaka sa članovima mehanizma protiv nasilja u porodici. Svrha sastanaka izveštavanje relevantnih institucija o koordinaciji i procesiranju slučajeva nasilja u porodici. Pozivajući se na podatke iz policijske stanice u Đakovici za period januar-jun, je u rastu broj slučajeva porodičnog nasilja u odnosu na prošlu godinu. Broj prijavljenih slučajeva nasilja u porodici je 65 slučajeva.

Što se tiče afirmativne mere za registraciju imovine u ime dva supružnika u opštini Đakovica do prve polovine 2019. godine, ukupno je 355.

U okviru obeležavanja Međunarodne kampanje za borbu protiv raka dojke, KRR je u saradnji sa Direkcijom za zdravstvo i socijalno staranje je organizirala jednomesečnu kampanju o zdravstvenom obrazovanju-reprodukciji žena, svim centrima porodične medicine. Dok je, povodom obeležavanja meseca borbe protiv trgovine ljudima, su organizirane nekoliko aktivnosti, gde jedan od njih je i održavanje okruglog stola „Prevazilaženje trgovine ljudima“. Svrha ovog okruglog stola bila je promocija dijaloga između relevantnih aktera i civilnog društva o fenomenu trgovine ljudima i angažovanja relevantnih institucija i podizanje svesti učenika o posledicama i rizicima trgovine ljudima.

Prisutni su bili predstavnici Tužilaštva, Advokat za zaštitu žrtava, Službenica za rodnu ravnopravnost, Direktor Centra za socijalni rad, Komandant policije, Direktor direkcije za obrazovanje, predstavnici škola, nastavnici, studenti i roditelji, kao i predstavnici NVO.

Otvaranje kampanje „16 dana aktivizma“ marširano je motom „Generacija jednakosti podignuti protiv seksualnog nasilja“. Šetnja je krenula od sadašnje zgrade opštine Đakovice (nekadašnji Bankos) i nastavila je hodanjem do „Malog bazara“. Takođe, izvršeno je osvetljenje opštinske zgrade u narandžastu boju, kao i održano je nekoliko sastanaka sa Koordinacionim mehanizmom protiv nasilja u porodici, sa direkcijama za opštu upravu, direktorima osnovnih i srednjih škola, kancelarijama za zajednice, direkcijama za zdravstvo, centar za socijalni rad, osnovnog suda, državni tužioci, policija, branioци žrtava, regionalna bolnica „Isa Grezda“, kancelarija za besplatnu pravnu pomoć.

Organizovani su 18 senzibilizirajući sastanci u gradu i ruralnim sredinama, u cilju podizanja svesti zajednice na osnovu i izvršenog planiranja u Strateškom planu opštine, kao i informativnih sastanaka sa učenicima škola.

Pozivajući se na statističke podatke iz policijske stanice u Đakovici, prijavili su 125 slučajeva nasilja na rodnu bazu za vremenski period januar-december 2019. godine.

Realizirana aktivnost od opštine Đakovica

Službenica za rodnu ravnopravnost u opštini Kosovo Polje, u cilju promovisanja rodne ravnopravnosti, realizirane su nekoliko aktivnosti sa različitim grupama od interesa, kao sastanke sa organizacijama civilnog društva, omladinske zajednice, žena itd. Za ovo vreme, organizovala je dvodnevnu obuku sa grupom majki kako bi ih bliže upoznala sa temom: "Dečiji razvoj i faktori rizika koji mogu uticati na pojavu nasilnog ekstremizma i radikalizma" u saradnji sa organizacijom IOM.

Promovisanje tradicionalnih vrednosti prehrambenih proizvoda, povodom martovskih praznika, organizovani su trodnevni sajmovi sa ženama za promovisanje prehrambenih proizvoda i ručnih radova. U okviru martovskih aktivnosti u svim osnovnim i srednjim školama opštine govoreno je o Međunarodnom danu žena - 8. mart, kvalifikujući i promovišući ovu aktivnost kao nedelju rodne ravnopravnosti, u cilju promocije Zakona o ravnopravnosti polova Član 21. - Obrazovanje u pogledu rodne ravnopravnosti. Takođe je održan okrugli sto na temu - Položaj žena u našoj opštini u saradnji sa grupom žena koje su u članice skupštine. Kao još jedna komponenta i prioritet bilo je jačanje uloge žena u društvu, u cilju povećanja učešća žena na javnim sastancima i procesima odlučivanja, projekat je koji se organizirao sa ženama, devojkama iz svih zajednica kako bi ih ohrabrile žene koje učestvuju na javnim sastancima u najvećoj mogućoj meri kako bi uzele u obzir njihove potrebe bilo za investicionim projektima ili drugim pitanjima, bio je cilj projekta koji je realizovan u junu - julu. Promotivna kampanja za važeće zakonodavstvo bila je kampanja za Zakon o nasleđivanju i Zakon o ravnopravnosti polova, koji je realizirano u septembru, podeljeno je 200 letaka o pravima žena na nasleđstvo, 200 letaka o Zakonu o ravnopravnosti polova. Dvodnevni sajam tradicionalne hrane sa ženama povodom dana dijaspore, u saradnji sa ženskom organizacijom "Flori".

Da bi se podigla svest žena o raku dojke, tokom oktobra meseca organizovane su obuke sa ženama na kojima je podeljeno 200 letaka i 10 postera.

Realizirana aktivnost u Kosovo Polje

Službenica za rodnu ravnopravnost u opštini Srbica, na osnovu planova rada u saradnji sa žena članice Skupštine, održala je redovne sastanke u cilju usklađivanja aktivnosti koje se odnose na rodnu ravnopravnost i jačanje uloge žena. U saradnji sa Kosovskim centrom za rehabilitaciju žrtava torture (KCRŽT) povodom praznika 8. marta organizovan je sastanak: Rešavanje stigme za preživjele od seksualnog nasilja tokom rata na Kosovu. Učesnici sastanka su bili 31 žena i 8 muškarca. KRR u saradnji sa članovima Skupština opštine posetila je sklonište „Raba Voca“ u Mitrovici gde su se upoznali sa izazovima i problemima sa kojima se ovo sklonište suočava. Opština je sa ovog sastanka finansijskim sredstvima podržala u iznosu od (2500 €) sklonište „Raba Voca“ u Mitrovici. U domu kulture „Hasan Priština“ u Srbici održana je predstava „Stigma - traži svoje pravo“ koja je organizovana u saradnja sa nevladinom organizacijom Artpolis - Centrom za umetnost i zajednicu i koja je imala za cilj da podigne svest o stigmatizaciji, ljudskim pravima, rešavanju različitih društvenih pitanja i problema. Učesnici u ovoj predstavi bili su učenici škola srednje obrazovanje - visoko obrazovanje, mladi, civilno društvo, žene i muškarci.

U saradnji sa OEBS-om organizovana je radionica o pristupu žena imovinskim i naslednim pravima nevladinih organizacija i ženama iz ruralnih područja, a razgovarano je i o imovinskim pravima žena, izazovima vezanim za sprovođenje zakona i postojećim društvenim i kulturnim normama koji onemogućavaju jednak pristup imovini i naslednim pravima. Učesnici su 37 žena i 6 muškaraca.

Opština Srbica u saradnji sa biznisima dodelila je 164 stipendije studentima, a 99 devojčica i 65 dečaka imalo je koristi. Od 57 radnih mesta koje je objavila Direkcija za obrazovanje, 40 su bile žene. Na dan otvaranja postavljene su bele trake od svih opštinskih službenika koja ukazuje njihovu posvećenost da ne prečute problem nasilja nad ženama, podeljene su brošure o povredi ljudskih prava, kao i održana su predavanja na temu „Nasilje u rodnim osnovama“ održana su u dve škole sa učenicima IX razreda.

Prema podacima dobivenim od policijske stanice u Srbici, rezultira da je broj prijavljenih slučajeva nasilja u porodici 26 slučajeva.

Realizirana aktivnost od opštine Srbica

Službenik za rodnu ravnopravnost u opštini Orahovac, na osnovu više ciljeva koje je planirao za realizaciju aktivnosti tokom cele godine, pratio je i izveštavao o sprovođenju lokalnog i međunarodnog zakonodavstva u opštinskim institucijama.

Povodom obeležavanja 8. marta, Međunarodnog dana žena, grupa žena zaposlenih u institucijama i porodicama palih boraca realizirala je posetu u žensku fabriku Velike Kruša u Orahovcu. Realizirane su nekoliko aktivnosti koje su imale za cilj promovisanja nasleđstva i imovine žene, sa nekoliko žena, devojaka i srednjoškolaca u saradnji sa OEBS-om.

KRR je održala nekoliko sastanaka i različitih okruglih stolova u cilju osnaživanja žena i napredovanja i za funkcionisanje vrtića, kao što je sastanak sa gradonačelnikom opštine i članova opštine sa različitim opštinskim akterima. Kao rezultat toga, započeli su radovi na izgradnji vrtića u selu Ratkoc, Zrze, Velika Kruša.

Tokom meseca oktobra, u cilju senzibilizacije protiv raka dojke, održano je predavanje za žene i devojke opštine u saradnji sa Formalnom ženskom grupom, direktorom za zdravlje, NVO Hareja, u Prostorijama Centra Hareja.

Službenica za rodnu ravnopravnost u opštini Lipljan, u saradnji sa udruženjem „Parajsa“, podržao je 60 porodica, paketima hrane i higijene, a u saradnji sa Youth Center Lipjan organizovala je sto diskusije „Mobilizacija mladih za borbu protiv nasilnog ekstremizma“ u okviru projekta - Uloga lokalnih institucija u sprečavanju radikalizma i ekstremizma među mladima.

Održani su radni sastanci sa Centrom za socijalni rad o aktivnostima vezanim za svest, sprečavanje porodičnog nasilja i pružanje usluga i smeštaja za žrtve. KRR je održala predavanja sa učenicima u sedam škola u opštini Lipljan, o sprečavanju nasilja u porodici, koje finansira OEBS. Takođe su održana predavanja sa studentima o sprečavanju trgovine ljudima.

Dok, u okviru kampanje 8. marta, Međunarodnog dana žena, održani su sastanci sa ciljem povećanja svesti o pravu žene na imovinu. Gde je i prikazan film „Nije tvoje vlasništvo“.

Realizirana aktivnost od opštine Lipljan

Službenik za rodnu ravnopravnost u opštini Elez Han, je tokom 2019. godine održao sastanke i saradnju sa relevantnim institucijama kao što su: Agencija za ravnopravnost polova, OEBS, Mreža grupe žena Kosova, Žene članovi Skupštine žena Skupštine opštine Elez Han, Žene poslanice Skupštine Kosova, SMLA, obrazovne institucije, NVO itd.

Razvoj programa i plana rada u okviru aktivnosti KRR omogućio je da se obezbedi da dobar deo opštinskog osoblja može biti aktivan deo aktivnosti ove kancelarije, uključujući slučajeve skupštine opštine, ali i policijske službe, kao i nevladine organizacije koje su u ovom trenutku identifikovane i mobilizovane za saradnju. Vredno je napomenuti da je saradnja sa opštinskom Direkcijom za ekonomski razvoj i direktorom poljoprivrede uticala na otvaranje i obnavljanje radnih mesta za žene, imajući u vidu na to da će svaki izbor korisnika grantova i podrške za otvaranje biznisa biti uključeni i korisnici ženskog pola, takođe je radeno na senzibilizaciji porodica radi registracije imovine u ime oba supružnika. Tokom ove godine realizirane su nekoliko aktivnosti i saradnja s NVO u održavanju okruglih stolova, podelu letaka u cilju senzibilizacije građana u sprovođenju Zakona o ravnopravnosti polova, a u fokusu je bila registracija imovine u ime oba supružnika, takođe obeležen je 16 dana aktivizma protiv nasilja u porodici, gde su održana 4 predavanja sa učenicima osnovnih i nižih i viših srednjih škola. Takođe, ostvarena je dobra saradnja sa Direkcijom za zdravstvo i socijalnu zaštitu i KCPM-om, gde su zajedno održali okrugli sto o svesti žena o raku dojke, takođe KCPM je organizovao brojne kućne posete majkama i deci.

Opštinske direkcije u Elez Hanu su u svim preduzetim akcijama imale za cilj postizanje cilja i rodne ravnopravnosti, kao npr. Direkcija za obrazovanje mladih i kulturu tokom održavanja aktivnosti je planirala da organizuje aktivnosti koje uključuju žene, a ne samo muškarce, pri čemu je prilikom izgradnje sportske dvorane uzelo u obzir da ona služi dvaju polova.

Opština Elez Han je saradivala sa raznim donatorima i NVO-ima, gde je izgradila 5 kuća za porodice kojima je potrebna pomoć, a dve od tih dve su kuće izgrađene samohrana majka-roditelj.

Realizirana aktivnost od opštine Elez Han

Službenica za rodnu ravnopravnost u opštini Prizren, je realizirala aktivnosti koje konstatiraju na preduzetim akcijama pomoću sastanaka, obuka i konkretnih inicijativa. Kao predsedavajuća radne grupe osnivane za saradnju i realizaciju projekta za socijalna prava, u saradnji sa organizacijom Giz-So Ri, realizirani su redovni mesečni sastanci, okruglih stolova, uglavnom sa ženama sa zajednicom Roma, Aškalija i Egipćana kao i članova grupe za diskutiranje o uslugama koje nudi Opština u oblasti Socijalnih prava i rodnu ravnopravnost.

KRR je bila deo obuke o tretiranju žena žrtvama porodičnog nasilja koji je održao Centar za smeštaj žena, gde su takođe bile prisutne članice Koordinacionog mehanizma za zaštitu od nasilja u porodici. Takođe, na poziv OEBS-a, KRR je učestvovala na okruglom stolu koji je organizovan sa ženama Župe, gde je otkrila rad i aktivnosti koje preduzima.

Kao deo KMPNP-a održano je nekoliko sastanaka na kojima se razgovaralo o trenutnom stanju porodičnog nasilja. Evidentno je postojanje nasilja i veće poricanje slučajeva nasilja, ali ustanovljeno je da je tretiranje slučajeva od strane institucija od prioritet.

Zajedno sa rukovodiocem Dečije skupštine u okviru NVO Nevo koncepti, održano je nekoliko sastanaka i konsultacija o pripremi okruglog stola na temu „Tretiranje slučajeva nasilja nad decom“ koji je održan 25.06.2019. godine, gde su prisustvovali članovi Opštinski koordinacioni mehanizam protiv nasilja u porodici, opštinska dečja skupština, direktor uprave, NVO i razni mediji. Svrha okruglog stola bila je pokretanje odgovarajućih opštinskih politika i stvaranje povoljnih uslova za zdrav i sveobuhvatan razvoj dece u zaštićenim i bezbednim životnim sredinama. Sve se to odnosi na institucionalno tretiranje slučajeva nasilja nad decom sa posebnim naglaskom na psihološko nasilje u školama i porodicama.

Takođe, održani su zajednički sastanci sa neformalnom grupom članova Skupštine žena opštine Prizren, sa ciljem da se diskutira o podsticanju angažiranja žena uopšte o različitim ženskim pitanjima i njihovom upućivanju. Diskusija se uglavnom fokusirala na sprovođenje rodnog budžetiranja u opštinskoj instituciji, zatim na položaj žena u biznisima i njihovo subvencionisanje, vlasništvo i promocija pitanja ženske imovine, a kao posebna tema je bila postojanje i problemi sa javnim vrtićima.

Takođe, tokom godine je učestvovala i prezentirala u različitim aktivnostima, kao što su predavanja u NVO Orkide, preporuke o psihološkom nasilju u školama za NVO Nevo koncepti, poseta skloništu u Novo Brdo, prezentacija u radionici koju je organizovalo NDI, itd. U saradnji sa Skupštinom dece organizovan je okrugli sto na temu porodičnog nasilja i trgovine ljudima, zaštita dece. Ovaj okrugli sto je realiziran sa opštinskim mehanizmom protiv nasilja u porodici i dece članovi skupštine.

U mesecu novembru, sa koordinatorom Skupštine opštine dece, započela je procedura za objavljivanje godišnjeg kalendara kroz dečije radove i poučne poruke i sa sadržajem koji utiče na pol, kao proizvod Skupštine koji će se deliti gradonačelniku, opštinskim direktorima, članovi Skupštine i drugi važni akteri za zaštitu dečjih prava.

Službenica za rodnu ravnopravnost u opštini Peć, je 2019. godinu obeležila realizacijom aktivnosti na unapređenju i poboljšanju položaja žena u društvu. U obeležavanju 8. marta, Međunarodnog dana žena, organizovan je marš u znak sećanja na višedimenzionalne napore za slobodu i jednakost, pravo glasanja, proteste radnica posvuda u demokratskom svetu protiv rodne diskriminacije, zlostavljanja, prava žena emigrante i napora u odlučivanju. Marš je karakteriziran sa balonima za mir koji su nosile mnoge poruke za jednak i miran svet od strane mnogih žena i devojaka koje veruju u snagu za vođenjem promene. Marši je takođe promovisao žene preduzetnice lobiranjem za rodnu ravnopravnost u zapošljavanju i platama i odražavao se mnoge hvale učiteljici sa porukama kao što su: „San počinje od jedne učiteljice“, kao i „Dve su zaposlenice jedne države, majka i učiteljica“. Posebnost priče o maršu jednakosti u Peći je mobilizacija žena i devojaka svuda u podršci kauze za zaštitu Bistrice, bivajući da protok Bistrice predstavlja i sami život građana Peći, budućnost mnogih mladih generacija i najbogatiji potencijal ekonomskog razvoja i turizma u prijateljstvu sa prirodom. Takođe, u saradnji sa OEBS-om, organizovan je okrugli sto na temu prevencije nasilja, posebno nad ženama sa posebnim potrebama. Održani su i sastanci sa italijanskim KFOR-om i civilnim društvom, sastanci sa radnom grupom o planu rada za zaštitu dece i porodica od zlostavljanja, u organizaciji Save the Children i Syri Vision.

Kampanja 16 dana aktivizma organizovana je maršom u centru grada sa porukom protiv nasilja nad ženama. Nakon marša održan je okrugli sto sa svim institucionalnim inicijatorima koji se bave otklanjanjem nasilja nad ženom, gde su učenici predstavili slike sa porukama protiv nasilja. Dok na zatvaranju kampanje, u saradnji sa policijom i direktorima škola, učenicima i građanima su podeljeni leci pod motom „Mir u porodici, mir u društvu“.

Realizirana aktivnost od opštine Peć

Službenica za rodnu ravnopravnost u opštini Kamenica, izvestila je na osnovu planiranih aktivnosti iz plana rada. U saradnji sa NVO Norma, u okviru projekta „Svesnost i aktiviranje građana u procesima odlučivanja“ koji finansira EU, održana je jednodnevna radionica o učešću javnosti u odlučivanju i njihovoj posvećenosti kreiranju politika. Vredno je napomenuti da se u ovoj radionici zatražilo od svih učesnika (članice GŽK-a, civilno društvo) da daju doprinos koji može poslužiti blagostanju žena u opštini Kamenica. U opštini Kamenica organizovana je izložba likovnih umetnosti na posebnu temu o ženskom obrazovanju i profesionalizmu. KRR je zajedno sa CSP-om su izabrali pet žene gvave porodice za pružanje pomoći sa paketima sa hranom. Lokalni savet omladinskog delovanja zajedno sa KRR i GŽK postavili su poster na ulicama Kamenice, sa porukom o podizanju svesti o rodnoj ravnopravnosti. KRR zajedno sa predstavnicima opštine, sastali su se sa predstavnicima Političkoj akademiji žena i predstavnicima NDI. Glavna svrha ovog sastanka bila je uspostavljanje mehanizma koordinacije za institucionalnu podršku skloništu, žrtvama porodičnog nasilja u Novom Brdu. Nuđenje i podržanje žena iz srpsko-bošnjačke zajednice, kao i osnažiti žene i povećati njihovo učešće u odlučivanju. Vredi napomenuti da je Politička akademija žena (PAŽ) program Nacionalnog demokratskog instituta (NDI), podržan je od strane Agencije Sjedinjenih Američkih Država za međunarodni razvoj (USAID). Kamenica se pridružila globalnoj kampanji „16 dana aktiviranja nasilja nad ženama“. Opština Kamenica, KRR i GŽK posetili su policijsku stanicu u Kamenici.

Takođe, KRR je organizovala sastanke sa ženama u osnovnim školama u selima Donja i Gornja Karačeva u Rogane i Kamenica, gde je predstavila o statistikama poslednje tri godine nasilja u Kamenici.

Službenica za rodnu ravnopravnost u opštini Obilić, realizirala je aktivnosti u skladu sa ciljevima i planom rada. U okviru debata sa građanima o izradi kapitalne strategije 2019-2022, uz podršku USAID-a, organizovane su debate sa ženama iz svih lokalnih NVO-a i ženama iz različitih lokaliteta. Na ovom sastanku je prisustvovalo 70 žena i 5 muškaraca. U saradnji sa koordinatorom OOBZ-a, organizovan je sastanak sa ženama iz ruralnih područja, na temu „Mir i bezbednost žena u društvu“ projekat koji je trajao 3 meseca i koji je podržao IOM, gde su učestvovala 60 žena i 3 muškarca. U slučaju obeležavanje Međunarodnog dana žena organizovana je svečana sednica. U saradnji sa OEBS-om, organizovan je okrugli sto između opština Obilić i Lipljan za promovisanje rodne ravnopravnosti na lokalnom nivou. Održavani su redovni sastanci sa Koordinacionim mehanizmom za zaštitu od nasilja u porodici u vezi sa tretiranjem sa slučajevima nasilja u porodici. Sastanak sa grupom samohranih majki, sastanak je imao za cilj da nas upozna o njihovim svakodnevnim brigama i potrebama.

U saradnji sa KDI, organizovan je sastanak sa ženama iz ruralnih područja, a ovaj projekat je imao za cilj da identifikuje probleme i dnevne potrebe u zajednici. Mesto gde su održani sastanci Donji Mazgit, Gornji Mazgit, Miloševo, Raskovo, Bakši, Sibovac, Darlište, Breznica, Kozarica, sa učešćem od 280 žena.

Takođe, održani su sastanci sa predstavnicima KFOR-a, sa organizacijom Ballkan Sunflowers, okrugli sto za diskusiju sa ženskom grupom NVO Omladinski centar, sa temom „Učešće žena u seoskim odborima“, dvodnevni okrugli sto diskusije sa članovima grupe žena za izradu Akcionog plana Ženske grupe za 2020. godinu, u podrškom OEBS-a, sastanke sa devojkama romske zajednice, sastanci sa USAID-om i Grupom žena članice Skupštine.

U okviru obeležavanja 16. Dana aktivizma uz podrškom OEBS-a održana su predavanja sa učenicima iz dve srednje škole u Obiliću pod motom „Poštuj porodicu da bi bio poštovan“, gde su učestvovala 45 devojke i 25 dečaci. Tokom godine KRR je pratila sednice skupštine, odbora za finansije kao i za zajednice. Što se tiče slučajeva porodičnog nasilja u opštini Obilić su 12 žene i 4 muškarca.

Realizirana aktivnost od opštine Obilić

Službenica za rodnu ravnopravnost u opštini Gnjilane, na osnovu svojih dužnosti i odgovornosti koje ima, kao i u skladu sa zahtevima koja su proizašla iz Opštine, realizirala je nekoliko aktivnosti tokom 2019. godine. Kao član radne grupe projekta SoR koji podržava GIZ „Socijalne službe za ranjive grupe“ učestvovala je na dvodnevnoj radionici u gradu Vlora. Kroz ovaj projekat, cilj je da se podigne svest građana o dobrobiti socijalnih usluga sa jedne strane, kao i da se poveća saradnja opštinskih službenika u rešavanju pitanja koja se odnose na ugrožene grupe. U okviru projekta tretirane su porodice kojima su neophodne socijalne usluge, gde su žene samohrane majke, gde je nakon realiziranja terenskih poseta postignuto je da se identifikuje i omogući 5 porodicama plaćanje stanarine za 2019. godinu za žene koje su glava porodice i koje imaju teške ekonomske uslove, kao i omogućeno je pohađanje kursa za kuvare u CSU.

Obeležavanje 8. marta KRR je održala sa posetom policiji Kosova, u saradnji sa predstavnicom skupštine opštine, direktoricom za kulturu, kao i osobljem skupštine opštine. Poseta je izvršena sa ciljem obaveštenja oko uslova i uloga žene u ovoj instituciji. Takođe, održan je i okrugli sto diskusije sa temom „Značaj ženskog aktivizma u društvu“. Okrugli sto je imao za cilj da se fokusira na značaj ženskog aktivizma u društvu u svim sferama kroz prisutne aktivne žene opštine, za osnaživanje žena uopšte kroz aktere koji pružaju podršku i rade na unapređenju i osnaživanju žena kao predušlov za održivi razvoj rodne ravnopravnosti i posebno osnaživanje žena i devojaka.

KRR je realizirala posetu skloništa za zaštitu žena i dece "Liria" da se upozna izbliza sa uslovima koje nudi ovaj centar i uslugama koje se pružaju ženama i deci koja su tu sklonjena.

U saradnji sa Komisijom za uspostavljanje lokalnih saveta, organizovani su konsultativni sastanci sa opštinskim savetnicima žena, Odbor za rodnu ravnopravnost i aktivnim ženama opštine kako bi se lobiralo i istovremeno tražilo da lokalni odbori imaju 50% -50% rodnog sastava u cilju sprovođenja opštinskih zakona i propisa za uspostavljanje lokalnih saveta.

KRR je u saradnji sa Direkcijom za finansije, predsedavajućom Skupštine i Odborom za rodnu ravnopravnost organizovali su budžetskom saslušanju 2020. i rane prognoze za 2021. godinu, pozivajući na sastanak žene, omladinu i zajednice da učestvuju i daju svoje predloge i zahteve da bi bile uključene u planiranje budžeta i da pomaže opštini da projektuje budžet na najbolji način.

U okviru kampanje 16 dana aktivizma, pripremila je neke promotivne materijale kao što je Pano sa motom „Sprovođenje normi - promena mentaliteti“, letke i majice sa porukama protiv nasilja u porodici. Takođe, tokom ovog perioda održala je predavanja sa članovima KMPNP-a u tri sela opštine Gnjilane: Dobrcane, Žegra i Mališevo, o temi „Uloga koordinacionog mehanizma protiv nasilja u porodici i važnosti prijavljivanja slučajeva nasilja u porodici“.

Tokom perioda od 1 godine održano je 5 sastanaka KMPNP-a, koje koordinira KRR. Na osnovu informacija koje su pružile sve institucije, procenjuje se da postoji lagani porast prijavljivanja slučajeva nasilja u porodici, kao pokazatelja povećane svesti građana da prijavljuju nasilje.

Što se tiče rodne zastupljenosti u javnim institucijama u opštini Gnjilane, jeste kako sledi: 2671 je ukupno zaposlenih, od čega 1420 muškaraca i 1251 žena.

Realizirana aktivnost od opštine Gnjilane

Službenica za rodnu ravnopravnost u opštini Priština, u saradnji sa Organizacijom Giz organizirala je razne aktivnosti za marginalizovane grupe u ovoj opštini, pridržavajući se plana rada predviđanog za 2019. godinu.

Tokom godine održavali su se redovni mesečni sastanci, kao i posete na terenu oko zaštite dece od zloupotrebe droga, dece u situacijama na ulici (sa posebnim naglaskom na žene sa bebom i osobe sa ograničenim sposobnostima).

Kao deo KMPNP-a održani su redovni sastanci na kojima su razmotreni slučajevi nasilja u porodici, trgovine ljudima i seksualnog uznemiravanja, uz predstavljanje CSP-a, policija Kosovo, branioци žrtava, skloništa, Clarda besplatna pravna pomoć.

KRR kao koordinator projekta za socijalna prava za ranjive grupe SoRi u okviru saradnje sa GIZ-om imali su sastanke sa predstavnicima iz Albanije (Kuks, Elbasan i Libražđ) radi razmene iskustava u vezi sa sprovođenjem ciljeva Održivog razvoja u okviru projekta, „Praćenje i promovisanje jednake raspodele socijalnih prava za grupe u potrebi na nacionalnom i lokalnom nivou“.

U saradnji sa organizacijom INPO i uz podršku nemačke organizacije GIZ, u pozorištu Dodona u Prištini predstavljene su dve predstave, pod nazivom „Prazne torbe“ i „Moj glas“. Pomoću pozorišnog prikazivanja preneti su poruke o odgovornosti na mlade za poštovanje prava svakoga za bolji život i za pravo na obrazovanje i vaspitanje bez diskriminacije i predrasuda u društvu zbog svog ekonomskog, materijalnog, polnog, statusa.

U saradnji sa Savetodavnim odborom za osobe sa ograničenim sposobnostima, organizovani su zajednički sastanci sa Savetodavnim odborom opštine Kačanik.

Svrha ovog sastanka bila je razmena iskustava između dve opštine i mogućnosti za buduću saradnju, fokusirajući se na temu „Žene sa ograničenim sposobnostima“ kao i „Zaustavi trgovinu ljudima“

Povodom otvaranja kampanje protiv trgovine ljudima, u saradnji sa direktorom za obrazovanje, od 18. oktobra do 17. novembra 2019. godine, u svim školama opštine Priština organizovana je kampanja za podizanje svesti kako bi se učenici upoznali sa ovom negativnom pojavom o opasnosti trgovine ljudima i aktivno učestvovali u sprečavanju i borbi protiv ove pojave radi postizanja dugoročnog efekta na podizanje svesti i senzibilnosti javnosti i upućivanje na slučajeve.

U okviru organiziranja kampanje „16 dana aktivizma protiv nasilja nad ženama“ (simbol bele krivudave), u saradnji sa policijom Kosova, održana su informativna predavanja u srednjim školama opštine Priština i konačno zajednički sastanak sa Opštinskom koordinacionom grupom protiv nasilja u porodici.

Ova aktivnost koja se fokusirala na mlađe generacije imala je za cilj: Podizanje svesti o nepravdi nad ženama u društvu, Povećanje informacija, Stvaranje veza između institucija, Osveščivanje mladih o posledicama nasilja, njihovo ohrabrivanje da prijavljuju nasilje, Sprečavanje, ublažavanje ovog fenomena, Sticanje znanja o ljudskim pravima.

Realizirana aktivnost od opštine Priština

Mandat Agencije za rodnu ravnopravnost

Mandat, dužnosti i odgovornosti Agencije za rodnu ravnopravnost su utvrđene Zakonom br. 05/L-020 o rodnoj ravnopravnosti.

Agencija za rodnu ravnopravnost je važno telo za funkcionisanje demokratskih institucija i ima mandat da izrađuje, sprovodi, predlaže, koordinira i prati nacionalne i međunarodne politike za rodnu ravnopravnost i odgovorna je za promociju, zaštitu i unapređivanje podjednakog učešća žena i muškaraca u svim sferama političkog, ekonomskog, društvenog i kulturnog života na Kosovu.

Adresa: Agencija za ravnopravnost polova / Kancelarija premijera,

Trg Skenderbeg sprat VII, Priština, 10000

Tel: +381 38 200 14 276 Email: info.abgj@rks-gov.net

Posetite internet stranicu ARP-a <http://abgj.rks-gov.net>

